

Barátokat Keresünk!

Domján Zsuzsa, 3579 Kesznyéten, Kossuth L. u. 29. (14) — Farkas László, 3300 Eger, II. ltp. II/4. (25) — Banáth Edit, 5000 Szolnok, Kun B. krt. 11. (16) — Szalamon Anna, 8360 Keszthely, Mátyás kir. u. 22. (16) — Hajdu Brigitta, 7400 Kaposvár, Virág u. 32. (15) — Fodor Csilla, 3200 Gyöngyös, Mátrai u. 30. (15) — Szegvári Agnes, Nagy Mária, 8002 Székesfehérvár, Pf. 4/327. (17) — Horváth Zoltán, 8960 Lenti, Arany J. u. 20. (22) — Kovács Árpád, 1208 Budapest, Tánácsics M. u. 44. (23) — Nagy Imre, 8960 Lenti, Pf. 36/K. (23) — Dankó Erika, 4027 Debrecen, Böszörményi út 37. (18) — Fazekas Ilona, 2800 Tatabánya, Huba vezér út 8/3. (16) — Tóth Balázs, 2501 Esztergom, Pf. 50. (14) — Zsigovics Márta, 6600 Szentés, Kossuth L. u. 32. (15) — Tamás Erzsébet, 3921 Taktaszada, Petőfi u. 48. (15) — Szücs Erzsébet, 6765 Csengele, T. 748. Ki. 278. (17) — Kovács Ildikó, 2363 Felsőpakony, Csokonai u. 42. (14) — Szabados Gyöngyi, 8640 Fonyód, Szt. István út 41. (16) — Papp Zoltán, 6300 Kalocsa, Széchenyi út 49. (19) — Harka László, 7628 Pécs, Tolbuhin út 190. (19) — Agoston Magdolna, 6800 Hódmezővásárhely, Vidám u. 4. — Mayer Agnes, 8000 Székesfehérvár, Novák K. ltp. 15. (15) — Veres Ildikó, 1188 Budapest, Ady E. u. 60/b. (17) — Lukács Zoltán, 4400 Nyíregyháza, Stadion út 16. (18) — Judik Szilvia, 1148 Budapest, Martos F. u. 5/a. (16) — Forisek Anita, 2932 Almásfüzitő, Klement G. krt. 8/c. (16) — Nemes Zsófia, 4172 Biharnagybajom, Zalka M. út 25. (15) — Szombati Irén, 5453 Mezőhek, Felszabadulás u. 41. (19) — Lippay Margit, 6600 Szentés, Kossuth L. 45. — Bodai Mária, 7561 Nagybjom, Petőfi út 35. (15) — Kiss Mária, 4027 Debrecen, Viola u. 6. (14) — Bódis Erzsébet, 2943 Bábolna, Dózsa Gy. út 39. (12) — Tar Tímea, 3182 Karancslapujtő, Ságvári E. u. 4. (14) — Virágh Adrián, 4233 Balkány, Béke út 317. (16) — Vársárhelyi Anna, 3441 Mezőkeresztes, Kis sor 3. (13) — Szalai Szilvia, 1073 Budapest, Barcsay u. 3. (24) — Telkes Gábor 1117 Budapest, Vántus K. u. 12/b. (17) — Bruder Éva, 1144 Budapest, Szentmihályi út 12-14. (17) — Kocsis Krisztina, 1092 Budapest, Erkel F. u. 13/a. (13) — Fáth Anikó, 2085 Pilisvörösvár, Fő út 153. (15) — Szilbereisz Marianna, 5751 Nagykamarás, Kossuth L. u. 48. (14) — Dávid Emese, 3531 Miskolc, Chlepkó E. u. 2. (16) — Ilés Ágota, 7400 Kaposvár, Füredi u. 128. (15) — Horváth Árpád, 7400 Kaposvár, Bajcsi-Zs. u. 73. (20)

Jöjjenek a régi dalok

Beszélgetés Cseh Tamással

Megszokta már a közönség, hogy Cseh Tamást egyedül, egy szál gitárral láthatja a Várszínház színpadán. Ősszel azonban harmadmagával áll a nézőtér elé, hogy eredeti felállásban kerüljön újra bemutatásra az 1973-as első műsor, a Dal nélkül. Megszakadt tehát az a gondolati folytonosság, ami az Antoine és Désirétől kezdődően a Frontátvonulásig tartott, és szinte „kezdődik minden előlről”. Minek tekinthető ez: válságnak? Visszavonulás előtti végső kiáltásnak? Esetleg felkészülésnek egy újabb gondolatra, közlendőre — egyszóval egy új programra? Vagy mindez csak nosztalgia?

Ezekről beszélgettünk Cseh Tamással, akit arra kértem, fogalmazza meg gondolatait az új évadról.

— Régen több dal született, az utóbbi időben a rengeteg fellépés miatt nem volt idő dalírássra — magyarázta. — Talán ezért is, még a nyáron úgy határoztunk Bereményi Gézával, hogy legyen ez az évad az eddig játszott műsoraink ismétlése. Ezért három hónapig játszunk Novák Jánossal és Mártha Istvánnal a Dal nélkül, majd „jön” Másik Jánossal a Levél nővéremnek, szintén néhány hónapig, aztán következik az Antoine és Désiré, a Fehér babák takarodója, és végül talán, ha lesz idő rá, a Frontátvonulás. Az a célunk ezzel az évaddal, hogy az úgymint keveset játszott műsorainkat minél többen megismerjék, hiszen aki például csak a Frontátvonulást hallgatta, annak fogalma sincs arról, hogy ez egy kicsit az Antoine és Désiré-ből „származik”.

— Azt mondtad, a kelleténél kevesebben láthaták a régebbi műsorokat. A Frontátvonulás az egyetlen, ami két évig színpadon volt, és amit a legtöbbször játszottál. Miért?

— Ez volt a legkedvesebb műsor számomra, és mondanivalójában érvényes mind a mai napig. Akár tovább is játszottam volna, csak attól félttem, hogy ez beskatulyázódással fog járni. Mivel közben egy új műsorra való dalciklus nem jött össze, ezért talán félig tudatosan is döntöttünk úgy, hogy akkor jöjjenek a régi dalok.

— Te hogyan „helyezed el” lassan tízéves pályafutásodban ezt az évadot?

— A Frontátvonulással valóban lezárult egy szakasz. Nekünk mindig sok dalunk volt kéznél, amiből csak válogatni kellett, szinte kirakós játék volt ezekből egy összefüggő műsört kialakítani. Az utóbbi időben lelassult egy kicsit a munka, mivel dalt írni is csak szabad időben lehet. Ez az év jó lesz erre, de egyébként is nem árt szétnézni a világban, hogy merre mennek a dolgok. Átmeneti, „meditatív” időszak ez, amit felfoghatunk időnyeresnek, is felkészülésnek a következő évadra.

— Közben főszerepet vállaltál Fábry Péter új filmjében, a Nyom nélkül című krimiben. Nem állt tőled távol ez a feladat?

— Nem, mert nem egyszerű bűnügyi történetről volt szó. Az általam játszott főhős jelleméből, magatartásából kitapintható az a társadalmi háttér, ahonnan elindult a bűnözéshez vezető úton. Igye-

keztem „körüljárni” ezt az érzékeny, okos, hátulról irányító figurát, hogy az indítóokok mind jobban érzékelhetőek legyenek. — Itt elgondolkodott. — Nem vagyok benne biztos, hogy minden kiderül a főhősről, amit elképzelttem, belegendoltam. De amíg a színpadon mindent én magam „intézek”, addig a filmben egy csapat dolgozik együtt, érthető, ha időnként különböznek a vélemények.

— Élvezted a filmezést?

— Fárasztó, kemény munka. De olyan feladat volt, amit meg kellett oldanom. Mindig vonzottak az ilyenek...

— Magánéletedben is újfajta feladatot kaptál. Megszületett nemrég első gyermeketek. Mennyiben változtatott az életformádon?

— Továbbra sem hajtom a pénzt, hogy ha erre gondolsz. Megmaradtam ugyanannak, aki voltam, legfeljebb egy kicsit többet vagyok itthon. Egyéb-

ként a szokásos apaszerep az enyém, próbálok helytállni, persze a gyermeknevelés oroszlánrésze Évára hárul. Beadtuk a lakáskérelmet, de mint akárki másnak, nekünk sincs esélyünk a gyors kiutalásra.

— *Térjünk vissza a dalokhoz. Ennyi év színpadi játék után, hogyan ítéled meg: mit tehet egy gitáros az emberek megváltoztatásáért?*

— Gondolatokat ültethet el a közönség fejében. Egy-egy dalunkban megoldási formák, magatartás-minták jelennek meg, erre épült például a Múcsarnok című nagylemez is. Világot nem lehet megváltani a dalokkal.

— *Mivel lehet?*

— Ha tudnám, azt csinálnám. Az éneklés ugyan egy kis világváltás, de ma már tudom, hogy nem lehet több ennél.

— *Nem lehangoló ez a bizonyosság?*

— Nem, mert látom, hogy jót tudok tenni azokkal az emberekkel, akik szeretnek. Az előadás alatt együtt örülünk, együtt szomorkodunk, és talán egyformán is gondolkodunk másfél óráig. És ezért már megéri.

— *Mit gondolsz, a közönség miért szereti a dalaidat?*

— Egy-egy dalnak akár három-négy-öt rétege is van. Van, aki a politikus részekre figyel a szövegből, van, aki a humort szereti bennük, van, akit mindez felkavar. Ahány ember, annyi megközelítés. De hát ezekben a dalokban a szöveg a fontos, és szeretném hinni, hogy sokan eljutnak a szövegben a legmélyebb rétegekig.

— *Elégedett vagy?*

— Boldog vagyok, mert időnként érzem az emberek szeretetét. Ez számomra bizonyíték arra, hogy amit énekelek, az, ha nem is a teljes igazság, de az igazságnak legalább az egyik oldala. És, hogy ne szakadjak el a jelen időtől, erre is jó ez az egy év. Tájékozódok, járom a világot, beszélgetek emberekkel. Szeretnék minél többet „magamba szívni”, hogy pontosan tudjam a körülöttem történeteket megítélni, és talán megénekelni is.

— *A Frontátvonulás nem jelent meg eddig lemezen.*

— Azt hiszem, a megjelenésnek csak technikai akadályai voltak. Tudom, mire gondolsz: mindenki azt hitte, hogy a Frontátvonulás olyan „falrengető” dolgokat mond ki, hogy ez lemezen sohasem jelenhet meg. Rá kell jönni, hogy néha túlzottan ijedős az ember, miközben a helyzet nem is olyan vészes, mint azt gondolta.

— *„Borús” társadalomkép rajzolódott ki eddig a műsoraiból, amiért sokan pesszimistának tartanak. Így van ez?*

— A konkrét viszonyokról valóban sok negatívumot énekelek, de alapvetően nem vagyok pesszimista. Hiszen a Frontátvonulás végén is ott van a vágy beteljesülése, hogy a Keleti pályadvarról az álmovonat elindul, és az emberek együtt utaznak rajta. Az a vonat menni fog!

— *És az odavezető út?*

— Ne felejtse el, hogy én lényegileg dalnok vagyok. Mindenre nem tudok válaszolni. Egyébként ha tudná valaki az odavezető utat, már régen feloldotta volna azt a rendetlenséget, ami most a világban van. A dalok csak arra alkalmasak, hogy közhangulatokat, közállapotokat fogalmazzanak meg. A Frontátvonulás ugyan nem rózsaszínű, de nem is pesszimista. Felteszi a kérdést: mennek innen vonatok, igen vagy nem?! Sugallja, hiszi, reméli az igent.

FRICZ TAMÁS

Fotó: URBÁN TAMÁS

AZ ELSŐ UTÁN

Új együttessel bővült 1980-ban a hazai rockpaletta, a *Pandora Boxszal*. Az alapítók személye, előző munkája alapján élvonalbeli csapatra számítottunk, s kiderült, hogy valóban színvonalas, a hazai gyakorlatnak megfelelő felállású és hangzású együttes született. A bemutatkozást rendszeres koncertezés, majd egy nagylemez követte. Elmondhatjuk, az alapítók, *Cserháti István* és *Bencsik Sándor* a „legénységgel” együtt jó munkát végeztek — igaz, sokan vitatják, hogy élvonalbeli az együttes.

— *Nem túl korai az első, azaz a bemutatkozó lemez? Az együttes a múlt év végén volt egyéves, s köztudott, hogy egy banda belövése egy év.*

— Nem tudjuk, hogy ilyen egyértelműen behatárolható-e egy zenekar nagylemezérettsége. Ez sok mindentől függ, elsősorban attól, hogy milyen képességű zenészekből áll a csapat. Van-e elegendő ötlet és dal ehhez a rendkívül örömteli, mégis hatalmas felelősséggel járó feladathoz. Itt kell elmondanom, műsorunk zenéje már akkor megvolt, amikor még a tagokat kerestük. Új barátaink pedig jó hangszer- és énektudással, sőt zeneszerzéssel járultak hozzá az LP megszületéséhez. A kérdést végül is az eladott példányszám és a kritikusok fogják eldönteni.

— *A lemez egyetlen vidám, instrumentális száma a Dö-döle, amely hangulatában, zenei stílusában eltér a P. Box keményebb hangvételétől. Kísérlet vagy csupán hangulatbetöltő ez a szerzemény?*

— Ez is, az is. Kísérlet, mert a rockzenekarok viszonylag ritkán játszanak gyors tempójú, 10/8-os ritmusban, és ez nehezebb is a „bevált” 6/8-os lüktetéseknél. Másrészt hangulat, helyesebben móka, amit mindannyian kedvelünk. Zenei eszközökkel szeretnénk magunkévá tenni a Karinthy-féle mondást, miszerint „humorban nem ismerek tréfát”.

— *A lemezen s a koncerteken is megbizonyosodhattunk, a kiválás után nem kerestetek új stílust, maradt a kemény vonal.*

— A hatvanas évek közepétől állandóan voltak és vannak is a dallamos, egyszeri hallásra megjegyezhető számokat játszó zenekarok mellett markánsabb, progresszívebb vonalat képviselő együttesek. Az már más kérdés, hogy ezek időnként a fényben, máskor a homályban dolgoznak. Nem hiszünk, hogy a mai rockzenére csak ezek nyomnák rá bélyegüket. Az utóbbi két évben indult meg egy folyamat, miszerint nálunk is van már új hullám és countryzenekarokból is közel ahány van, mint rockbandából, a megújított rock and rollról nem is beszélve. Megjelenésük után a különböző, már nem kimondottan a rockot játszó együttesek is egyre komolyabb sikereket érnek el. A P. Boxszal kapcsolatban: nem kerestünk új stílust, mi ezt a fajta zenét szeretjük. Mégis nem hiszünk, hogy zenénket egyedül a „kemény” jelzővel meg lehetne határozni.

— *Az elmúlt évek kemény rockdivata idején igen sok, e stílushoz tartozó jelző mintegy elvesztette jelentését. Ide tartozik az igényesség is.*

— Mint mindenben, a rockban is előfordulnak hullámvölgyek és kiugró teljesítmények. Ezek a pontok mind az együttesekre, de az általuk létrehozott produkciókra is jellemzőek lehetnek, de ezt a grafikont csak egy bizonyos idő elteltével lehet megrajzolni. Az tény, hogy az utóbbi 4–5 évben a tömegigény hatására igen sokan felragasztották magukra a rock címkét. Olyanok is, akik erre a feladatra alkalmatlanok voltak, noha ennek ellenére sikereket értek el. Biztosak vagyunk benne, hogy ebben az időszakban is születtek jó, előremutató, igényes dalok, s abban is hiszünk, hogy a rostán ezek maradnak fenn.

— *Miképpen maradhat valaki tartósan az élvonalban?*

— Csupán eggyel lehet hatni a publikumra: ha életerős és érthető zenét játszik.

Z. J.

Pandora's BOX

Barátokat Keresünk!

TERMÉSZETKEDVELOK

VAGYUNK: Bors Gyula, 2378 Pusztavacs, Pf. 14. (22) — Kelemen Béia, 3950 Sárospatak, Kisbálványos u. 7. (19) — Tóth Emma, 4024 Debrecen, Kossuth L. u. 33. (18) — Bertók Rózsa, 7101 Szekszárd, Pf. 132. (16) — Fankas József, 2407 Dunaujváros, Sándorháza 3/61. (20) — K. Tóth Éva, 6524 Dávod, Epreskert u. 12. (14) — Tóth Katalin, 4031 Debrecen, Kálmán u. 22. (15) — Konnek Sándor, Konnek Mária, 2942 Nagyigmánd, Ifjúmunkás u. 6. (12, 15)

UTAZÁSRÓL LEVELEZ

NENK: Martus Iona, 6760 Kistelek, Tisza u. 1. (17) — Vándor Éva, 8596 Pápakovác, Pápai u. 1. (24) — Demeter Mária, 4031 Debrecen, Határ u. 18. (17) — Molnár Andrea, 4032 Debrecen, Jerikó u. 8. (16) — Fiatal Ferenc, 1196 Budapest, Kossuth L. u. 189. (21) — Bakó Kálmán, 1204 Budapest, Akácfa u. 120. (18).

SPORTKEDVELOK

VAGYUNK: Kovács Imre, 8200 Veszprém, Móricz Zs. u. 8. (24) — Nikolausz Gábor, 2601 Vác, Pf. 124. A/2. (18) — Csányi Éva, 5000 Szolnok, Rodostó u. 1. (18) — Nagy Erzsébet, 1144 Budapest, Csörtő u. 6–8. (17) — Koltsai Orsolya, 5211 Tiszapüspöki, Kárpát út 5. (18) — Bézi István, 5300 Karcag, Kacsóh P. u. 17. (16) — Nagy Imre, 5300 Karcag, Bimbó u. 6/c. (16) — Csendom Zsolt, 3518 Miskolc-Pereces, Debreceni M. tér 7. (13) — Martus Gyöngyi, 6760 Kistelek, Tisza I. u. 1. (14) — Kiss Anikó, 4440 Tiszavasvári, Bercsényi u. 16. (14) — Vágó Péter, 3515 Miskolc-Egyetemváros E/3. (18) — Kiss László, 9751 Vép, Felszabadulás 36.

IRODALOMKEDVELOK

VAGYUNK: Zách Ildikó, 2836 Baj, Béke u. 41. (14) — Laczendorfer Mária, 8060 Mór, Dózsa u. 2. (15) — Sisák Gabriella, 6100 Kiskunfélegyháza, Rónus u. 2. (15) — Bujdosó Klára, 1156 Budapest, Hevesi Gy. u. 80. (15).

MAGYAR FIATALOKKAL

LEVELEZNENK: Oberst Andrea, 1900 Timisoara, Str. Arles 20, Románia (14) zenéről, sportról levelezne magyarul — Fábrián Ildikó, 3225 Tirnaveni, Str. Frumoasa Nr. 36, Románia magyarul levelezne — Anna Kristina M. Gustavson, Strandras V. 13. S — 59054 Sture fors Sweden svédül, angolul levelezne — Endre Vodics, Blidvaders G. 24. 41730 — Göteborg, Sweden svédül, magyarul levelezne — Kajtor Magdolna, 3650 Salonta, P-ta Libertatii 1—3, Románia (16) magyarul levelezne sportról — Haria Gallova, Cucmianska 6 B/14, 048-01 Roznava, Csehszlovákia magyarul levelezne sportot, utazást, zenét kedvelő fiatalokkal.

ROCKNYITÁNY A POPKATLANBAN

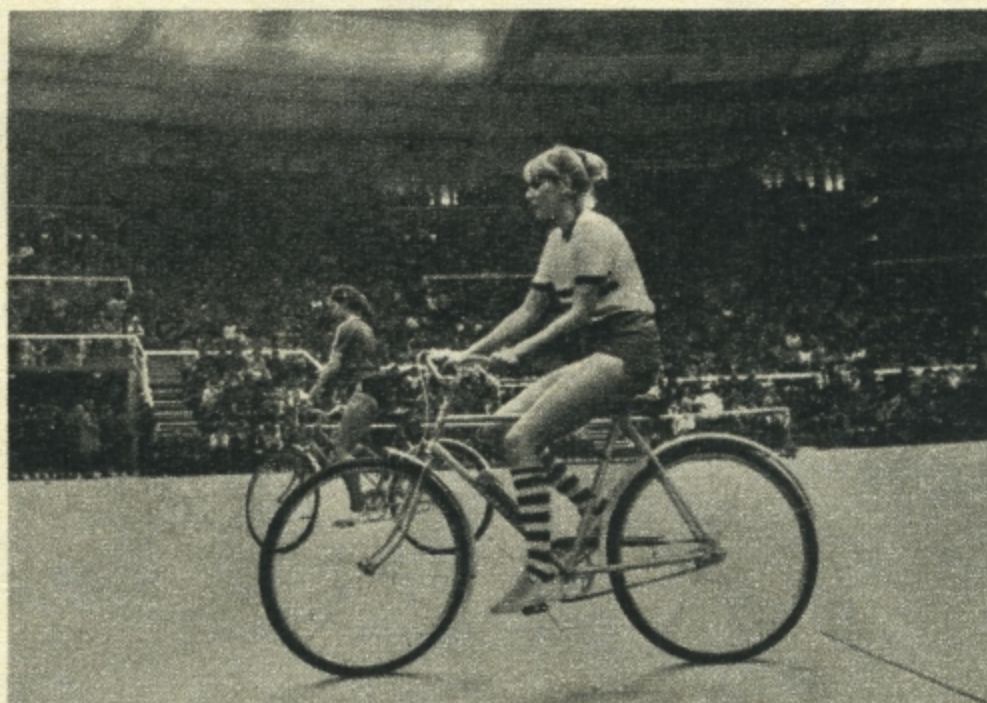
SAGA

SAGA

A rockzenészek frissebbek voltak, mint a sportolók. Előbb birtokba vették a Budapest Sportcsarnokot! Mielőtt az atléták, az asztaliteniszezők és a kosarasok kipakolták volna a sportszereiket, a rockerek és popperek már belőtték a hatalmas küzdőteret. S február 14-én megvolt az első telt ház is. Premierre érkezett 10 ezer lelkes fiatal. Ténylegesen ekkor avatta Budapest fiatalága az új létesítményt, amely madártávlatból a bázison pihenő repülő csészealjra hasonlít.

A tervezők és az építők kitettek magukért, ez valóban a XX. századhoz méltó létesítmény! S végre olyan, amilyenre régóta áhítottunk: a nagyszabású sportesemények mellett más egyéb tömegrendezvények megtartására is alkalmas. A napjaink nagy tömegőrületét kiváltó rockzene is méltó otthonhoz jutott. Eddig csak nyáron lehetett nagyobb fesztiválokat szervezni a Kisstadionban, vagy más — egyébként több ezer ember fogadására alkalmatlan — szabadtéri színpadokon, cirkuszi sátrakban. A Budapest Sportcsarnokban a sport-, a rock- és más tömegrendezvények békés otthonának ígérkezik, ahogyan ezt a februári nyitány eseményei is igazolták. A csarnok rendezői nagyon tartottak a nyitánytól. Egyetlen balhé is megkérdőjelezhetné volna a létesítmény e célra való további hasznosítását. Éppen ennek lehetőségét elkerülendő, bölcs döntéseket hoztak: fiatalokat szerződtek a rend fenntartására és szinte korlátlan mozgási lehetőséget biztosítottak a közönségnek. Nem voltak számozott ülőhelyek, mindenki oda mehetett, ahová akart, ez egyben azt is lehetővé tette, hogy a fiatalág valóban birtokba vegye, s meg is tekintse töviről hegyire a hatalmas pénzért épített impozáns sportcsarnokot.

Az omegás Benkő Lacival koncert közben is többször végigjártuk a küzdőteret, ahol a telt ház ellenére is bőségesen maradt hely a szabad mozgásra, ki-ki kedve szerint letelepedhetett, táncolhatott, vándorolhatott. Benkő szerint a legjobb külföldi rockhelyekre emlékeztetett a csarnok és a légkör. A zene is első osztályú minőségben szólalt meg, köszönhetően a színpadra kipakolt hangfal- és erősítő-

hegyeknek. (Ismét bebizonyítva a zenészek régi állítását, miszerint az óriási technika nem a hangerő növelését, hanem a hang minőségének javítását szolgálja elsősorban.)

A műsor összeállítása miatt sem lehetett panasz. Minden volt ezen a délutánon és estén, ami szemszájnak ingere. A politikai találós kérdéseket játékos formában feldolgozó „kaszinóban” Hi-Fi-torony volt a főnyeremény, a lábteniszverseny győztes párja pedig ingyen utazhat a spanyolországi labdarúgóvilágbajnokságra. A tinédzser rockrajongók zöld-fehér alsóban és némi súlyfelesleggel láthatták a parketten száguldozni — kispályás foci közben — imádott kedvenceiket. A szépre áhítozók pedig a legszebbnek tartott magyar lányok — a manekenek és a művészi tornászok — öldöklő küzdelmének lehettek szemtanúi. A népszerűsége csúcsára jutott P. Mobil együttes évtizedes fennállásának talán legjobb koncertjét adta, a kanadai Saga együttes pedig még erre is rá tudott tenni egy lapáttal: világszínvonalú rockmuzsikát produkált! Ez nemcsak a zenészekre vonatkozik, a stáb valamennyi tagjára. Schuster Lóri mondta, hogy egy művész ült a keverőpultnál is! Csak a vajtfülűek találtak némi fanyalognivalót, a produkció részleteit boncolgatva.

A műsor összeállításának hibájául is felróható, hogy két újhullámos gárdát tettek meg előzenekarnak. Az igényes tánczenét játszó, s a magyar új hullám minden erényét felvonultató Fórum együttes még indiszponáltsága ellenére is méltánytalanul dobáltatott meg és fütyültetett ki! A világon talán sehol másutt nem fogadja ilyen dühödt ellenszenvvel egy-egy stílus rajongótábora a másfajta muzsikát, mint nálunk. Ezeket a gyerekeket, úgy látszik, nincs aki felvilágosítsa, hogy ha a liláért rajonganak, attól még a kék és a zöld is lehet szép és értékes. Másnap találkoztam olyan sráccal, akik dagadó ke-

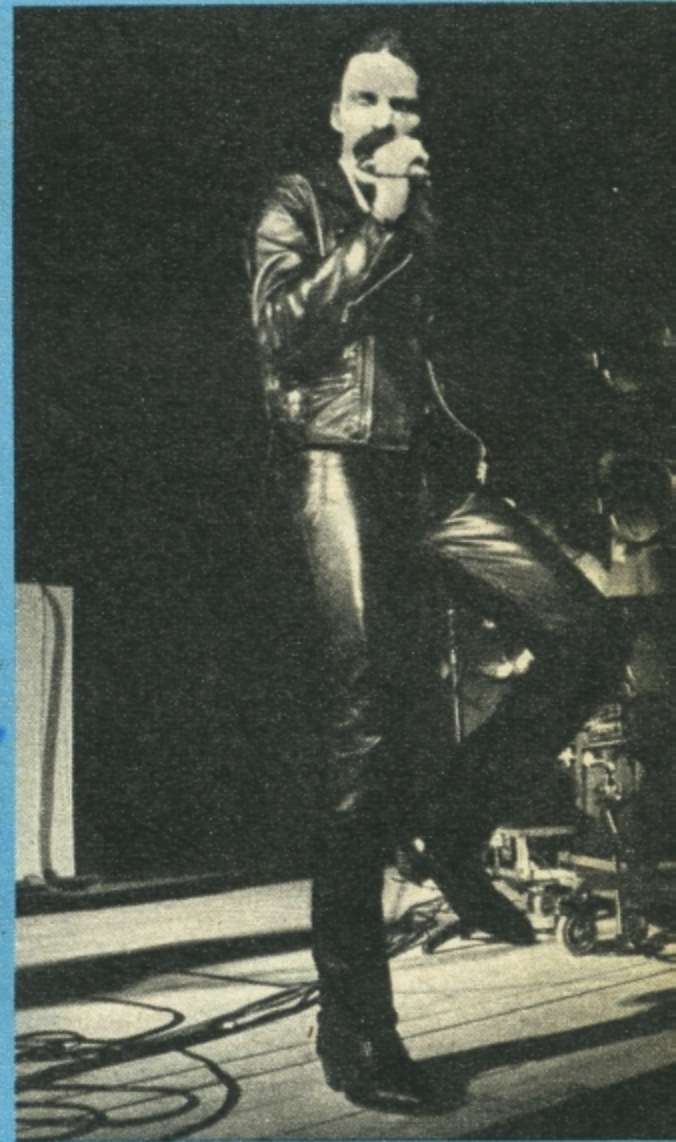

bellel újságolták, hogy jól megdobálták a felynirt frizurájúakat, s átjárta őket — Hofi kategóriáját kölcsönözve — bunkóságuk büszkesége!

A minősítés vonatkozik azokra a kevesekre is, akik jó brahinak tartották a vécésészék összetörését, a csapok és zárok leszerelését. Sajnos, tízezer ember között a hazai nagy számok törvényszerűsége szerint mindig akad tíz vagy száz olyan, aki csak rombolni akar és tud, s ha módja van rá, él is ezzel a képességével. De miért törvényszerű, hogy a fiatalok is újratermeljék a közösség kárára élőket?! Semmi baj és semmiféle kár sem volt ott, ahol a tömeg együtt volt. A mellékhelyiségekben tombolták ki magukat az emlékműüket vécékilincsből építők. Ahol senki nem látta őket, vagy csak a haver, aki előtt ezzel vágta föl. A rendezők számának gyarapításával valószínűleg nem lehet ezt a problémát megoldani. A közösségnek kell olyannak lenni, hogy ne csak elítélje az ilyen magatartást, hanem ki is közösítse, szükség esetén meg is nevelje a rongálókat! Mert az egymillió forintos bevételhez és a több milliárd forintos létesítményhez képest elenyésző volt az a 30 ezer forintos kár, amit egyetlen napon okoztak itt a fiatalok. Sokkal rosszabb volt, hogy adukat szolgáltattak ezzel például az újdonságot gyanakvással fogadó gáncsoskodóknak, akik másnap már milliós károkról szóló meséket terjesztettek. Feltehetően abban a reményben, hogy sikerül kitiltatni ezzel a rockrajongókat e falak közül is!

Pedig a Popkatlan kitűnő kezdeményezés. A Sportszarnok ilyen célú hasznosítása mindenképpen indokolt. A gazdaságosság mellett indokolja ezt az is, hogy mi is rendezhetünk végre az időjárástól függetlenül világszínvonalon popműsorokat! (cz)

**URBÁN TAMÁS ÉS HEGOCZKI FERENC
FELVÉTELEI**

Az első nagylemez előtt

Szánti Judit a legrégebben kezdett énekesnők közé tartozik. 1966-ban ő nyerte a Budai Ifjúsági Park tehetségkutató versenyét. A későbbiekben többnyire csapatban dolgozott. Alapítója volt az első hazai női rockegyüttesnek, a Vadmacskáknak, tagja volt a Mikrolied triónak, majd a Volán-Mikrolied s a Volán Rt. együtteseknek. Az éneklés mellett Jutka versszövegeinek is nagy szerepe volt az együttesek sikerében.

— *A hazai könnyűműfajban a nők mint szolisták dolgoznak, te nem vágysz valamiféle szólósikerre?*

— Legfontosabbnak tartom egy énekesnél a következetességet, azt, hogy tisztában kell lennem saját képességeimmel, s azzal, hogyan tudom lekötni a közönséget. Számtalanszor léptem már fel egyedül, de a közös munkát jobban szeretem. Mindig megválogattam azokat a dalokat, amiket elénekeltem. A zenében és a szövegben is az értelmet keresem, nem szeretek csapongani a stílusok között; mindenféle zenét meghallgatok, de nem követem. Soha nem hajszoltam a népszerűséget, nem ugrándoztam a szerzőkhöz a számokért, magam alapítottam együttest, illetve engem hívtak játszani. Ott voltam ennek a műfajnak vagy még inkább művészetnek a hazai születésénél; ezt igazán csak azok érthetik, akik szintén ott voltak. Megszületett egy új művészet, s ezt mindmáig nagyon komolyan veszem.

— *Tudatosan irsz?*

— Tudatosan vagy spontánul — a körülményeken kívül nagyban függ ez attól is, hogy milyen szinten tudom megfogni a dolgokat.

— *Az utóbbi időben csupán a versszövegeiddel találkozhattunk, színpadon mikor láthatunk, hallhatunk?*

— Véleményem szerint a jelenlegi műfajra az útkeresés a jellemző, vagy még inkább az új keresése. Úgy érzem, én is megtaláltam az újdonságomat. Hangulatában visszakanyarodtam e műfaj születési idejéhez, a kis klubokhoz, a klubhangulathoz. Új műsorom az én rockzeném és az irodalom különböző képviselőinek együttes jelenléte, melyet önálló énekesi előadóstnek terveztem. Sok olyan újdonságot szánok a műsorba, amely közelebb hozza egymáshoz a két művészeti ágat. Az élő koncertek mellett most jelent meg egy kislemezem, melyen egy Rodowitz-számra, a Vonatra írtam szöveget, a B oldalon a Túl zajos nekem ez a világ című szám van, melyet Sáfár Józseffel közösen írtunk. Ha minden sikerül, az idei évben érkeztem el az igazi bemutatkozáshoz, a tervek szerint 1982-ben jelenik meg első nagylemezem. **(zoltán)**

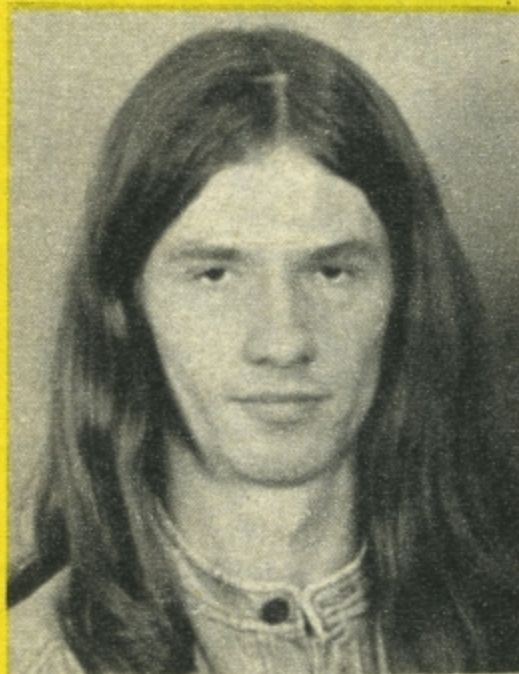

A KÖZÖNSÉG DOBOSA

A dobverők mágusa a legutóbbi Pop-meccsen összeszámolt közönségszavazatok szerint Dorozsmai Péter, a poszterünkön bemutatott Korál tagja. Az *Év dobosa* egy évre szóló címe is bizonyítja, hogy az ereje nem a hajában vagyon...

— *Hízogó ez a fajta népszerűség?*

— Inkább megtisztelő és meglepő. Mindenesetre dopingol, még nagyobb kedvet csinál a zenéléshez. Ilyenkor érzi az ember, hogy megéri a rengeteg próba, gyakorlás, a sokszor fárasztó koncertturné.

— *Zenészpályád kezdete?*

— Altalános iskolában zongora, a sulizenekarban dob, a zeneiskolában Balázs Oszkártól, később a dzsessztanszéken Kovács Gyulától tanultam dobolni.

— *Hogyan kerültél a Korálba?*

— Különböző kisebb zenekarokban játszottam, és éppen a dzsessztanszékre jártam, amikor két éve szóltak, hogy az Új Skorpióba igazolt Papp Tamás helyére dobost keresnek és szívesen meghallgatnának. Végül is ott maradtam.

— *Stílusodnak mi előnyösebb: a stúdiómunka vagy a koncertdobolás?*

— A stúdióban több pontosságra, figyelemre van szükség, viszont nagyobb a nyugalom is. A koncerthangulat izgalmasabb, megismételhetetlen és nagyobb a fizikai igénybevétel is. Azt hiszem, mindkét helyen jól érzem magam.

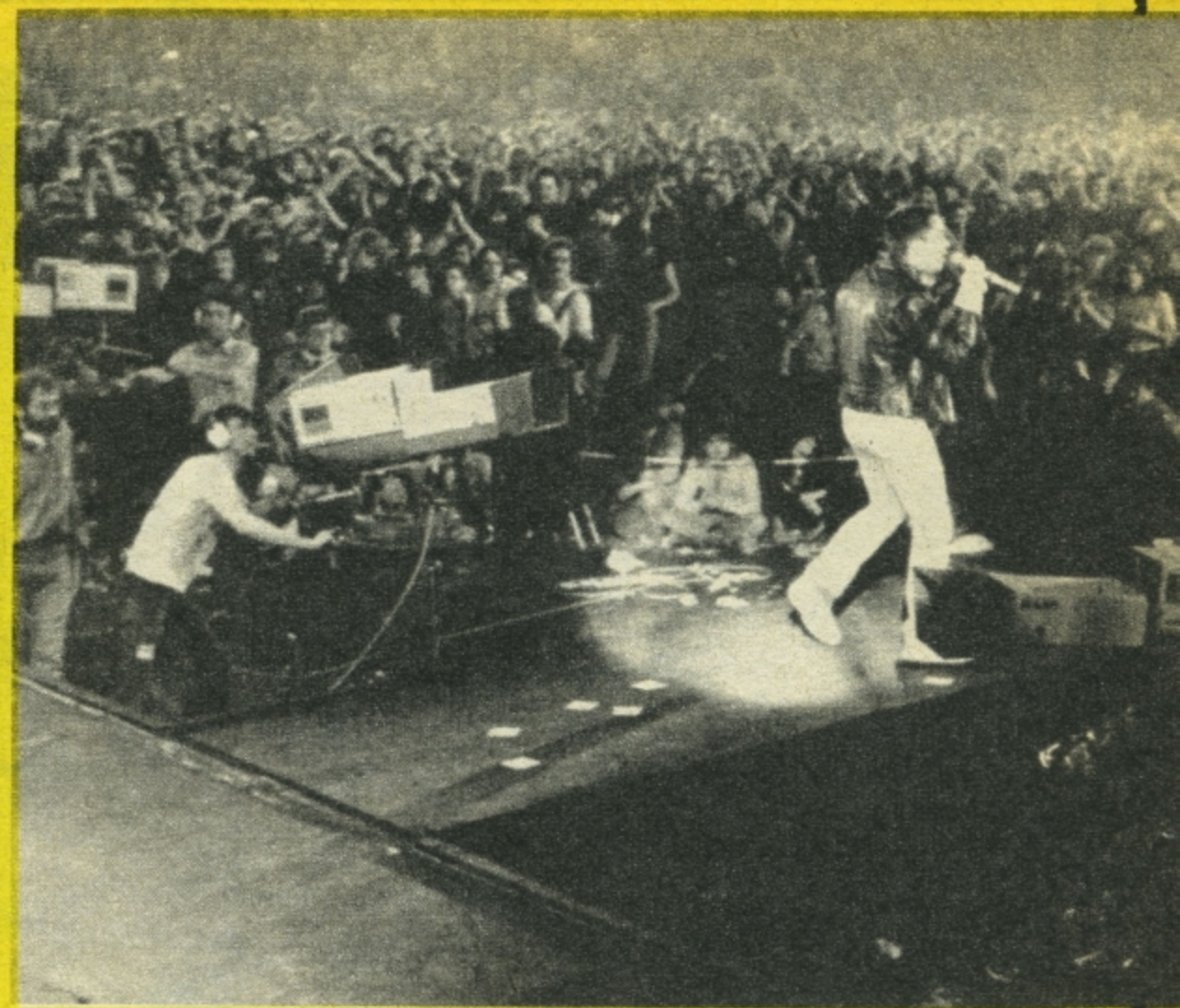
— *Kikre figyelsz a külföldiek közül?*

— Harvey Mason és Steve Gadd amerikai dobosokra. Munkájukat teljesen alárendelik a zenekar hangzásának és rendkívül stílusosan dobolnak.

— *Készül a második Korál-album, amelyen Dorozsmai-szerzemény is lesz.*

— Igen, zeneszerzőként is bemutatkozom egy vagy két dallal. A lemezen egyébként továbbra is főszerepet kap a dob. Az új lemezünk sokszínűbb lesz, változatosabb hangszereléssel, mint az első, de reméljük, hogy abban hasonlít majd az elsőhöz: tet-szeni fog.

CSONTOS TIBOR

A legjobb tv-show Európában

Åz esseni Rockpalota

Amikor 1977-ben Rory Gallagher az esseni Rockpalotában koncertezett, még senki nem gondolta, hogy ez a műsor — amely a holdra szállás óta a leghosszabb élő tv-adás volt — a maga nemében egyedülálló sorozatot indít el, s Európa egyik legnépszerűbb rockműsora lesz. A „rockéjszaka” ötletét eleinte a tévések is szkeptikusan fogadták és csupán Werner Höfer a műsorok szervezője bízott vakon a sikerben. Neki lett igaza. Miután a második esten már több neves előadót sikerült felléptetni — köztük a Little Featet és a Byrds egykori gitárosát, Roger McGuinnt — a rajongók ezrei követelték telefonon a folytatást.

A Rockpalotának ma már kialakult műsorrendje és sajátos rítusa van. Egy-egy alkalommal 4–5 ismertebb, kevésbé ismert előadó után a nagy sztárok lépnek színpadra; 8 kamera figyeli a színpadot, a tomboló közönséget és a hajnalig tartó nonstop műsort a szünetekben filmvetítéssel színesítik.

Az elmúlt 1-2 évben így vált a Rockpalota az egyik legfelkapottabb koncerthellyé, ahol a legnagyobb sztárok is szívesen koncerteznek. Ez érthető is, hisz a jelenlévő 5000 főnyi közönségen kívül a műsort több ország — köztük Magyarország — televíziós állomásai is átveszik, s vagy élőben vagy konzervként sok tízmillió embernek sugározzák. Egy-egy rockéjszaka tehát nem mindennapi reklámlehetőség az előadóknak, akik élnek is a lehetőséggel. Elég egy pillantást vetni a fellépők illusztris névsorára: Grateful Dead, Jack Bruce, Police, Graham Parker, Patti Smith, ZZ Top, Roger Chapman, The Blues Band, Black Uhuru, Stray Cats, The Who, Mink DeVille, és sokan mások vállalták itta fellépést és műsoraikat például Skandináviában, a videokazetták feketepiacán szép haszonnal árusítják.

A Rockpalota abból a szempontból is egyedülálló jelenség, hogy műsortervébe a nagy hanglemeztársaságok reklámemberei nem szólhatnak bele. Kifejezetten reklámcélból, egy-egy új LP vagy turné népszerűsítése céljából egyetlen szó sem hangozhat el a műsorvezetők vagy a zenészek szájából. A rockéjszakákon a zenéé a főszerep, s ebből a szempontból (erről a magyar tv-nézők is meggyőződhetnek) az esseni Rockpalota valóban elsőrangú kínálatot nyújt. **(s)**

Nem könnyű megállapítani, hogy pontosan mikor is született a rockzene, illetve a beat, de azt nagyjából igen, hogy legalább két évtizede. Akik elkezdték, már jó harmincasok, negyvenesek. S az évek múlásával egyre több az olyan hír, amelyik valamelyik zenész haláláról tudósít.

Ki volt az első „beat-halott”? Ha belepilantunk a beatzene kezdeteibe, ott találjuk a rock and rollt, s az első halottat, *Budy Hollyt*, aki mindössze 22 évet élt. 1959. február 2-án repülőszerencsétlenség áldozata lett. Egy évvel kevesebbet élt az ötvenes évek másik rock and roll sztárja, *Eddie Cochran*, akit 1960. április 17-én Londonban ért autóbaleset. (A sors kegyetlen iróniája, hogy a baleset előtt készült el legfrissebb száma, amely a Három lépésre a mennyországtól címet viseli.)

1962 igen emlékezetes, ugyanakkor szomorú év is volt, ugyanis akkor vált világhírűvé a Beatles, de abban az évben, április 10-én halt meg az együttes egykori első gitárosa, *Stuart Sutcliffe*, agytumor következtében. A következő haláleset is a Beatleshez fűződik: öt évvel később, 1967. augusztus 27-én hunyt el az együttes felfedezője, későbbi menedzsere, *Brian Epstein*. Ugyancsak 1967-ben, október 3-án, a beat egyik legnevesebb krónikása, *Woodrom Wilson Guthrie* halt meg. (Fia, *Arlo* minden évben emléktornét szervez apja emlékére.)

A beatzene aranykorának végét is szomorú eseményekkel szoktuk meghatározni, az úgynevezett „három” halálával. A Rolling Stones egyik alapító tagja, gitárosa, *Brian Jones* 1969. június 3-án hunyt el. Egy év múlva, 1970-ben: szeptember 10-én a rockzene koronázatlan gitárvirtuóza, *Jimi Hendrix*, október 4-én pedig a blues és a rock egyik legtehetségesebb énekesnője, *Janis Joplin* halt meg. (Joplin hamvait, végrendeletéhez híven a Csendes-óceánba szórták.) Mindhárman a később oly jellemzővé vált kábítószer-túladagolás áldozatai. 1970-ből még egy szomorú adat: február 6-án infarktus végzett a Canned Heat gitárosával, *Al Wilsonnal*.

Szívszélhűdés vitte el az underground zene egyik alapítóját, a Doors énekesét, *Jim Morrisont*. Közvetlenül együttese feloszlása után érte a halál Párizsban, 1971. július 3-án.

BRIAN JONES

VESZTÉSÉG

Sajnos tragédiával is lehet hírnevet szerezni. Így történt az amerikai Allman Brothers-szel. Vezetőjük, *Duan Allman* 1971. október 29-én, basszusgitárosuk, *Berry Oaklay* 1972. november 3-án lett motorbaleset áldozata, szinte ugyanazon a helyen. Ezt az „érdekességet” később nagymértékben felhasználta az együttes európai turnéin.

Az első öngyilkosság 1973. március 12-én történt. „*Pigpen*” *McKernan*, a Grateful Dead egyik alapítója végzett magával.

1974 szomorú mérlege: június 24-én a debütálás előtt álló Shadows együttes basszusgitárosát, *John Rostillt* agytumor, július 29-én a Papas and Mamas egyik énekesnőjét, *Cass Elliot*-ot szívroham vitte el. És augusztus 13-án repülőszerencsétlenség áldozata lett az amerikai Chase együttes teljes legénysége...

JANIS JOPLIN

1976. március 29-én a hazánkban is járt Free együttes gitárosa, *Paul Kossof* hunyt el szívszélhűdésben.

Tizenkét hónappal később valóságos hisztéria tört ki a rock and roll rajongói körében. 1977. augusztus 16-án halt meg e stílus királya, *Elvis Presley*. Presleyt ekkor már régóta kezelték az idegeivel — s a nyugtatók mellett ott volt az alkohol és a kábítószer...

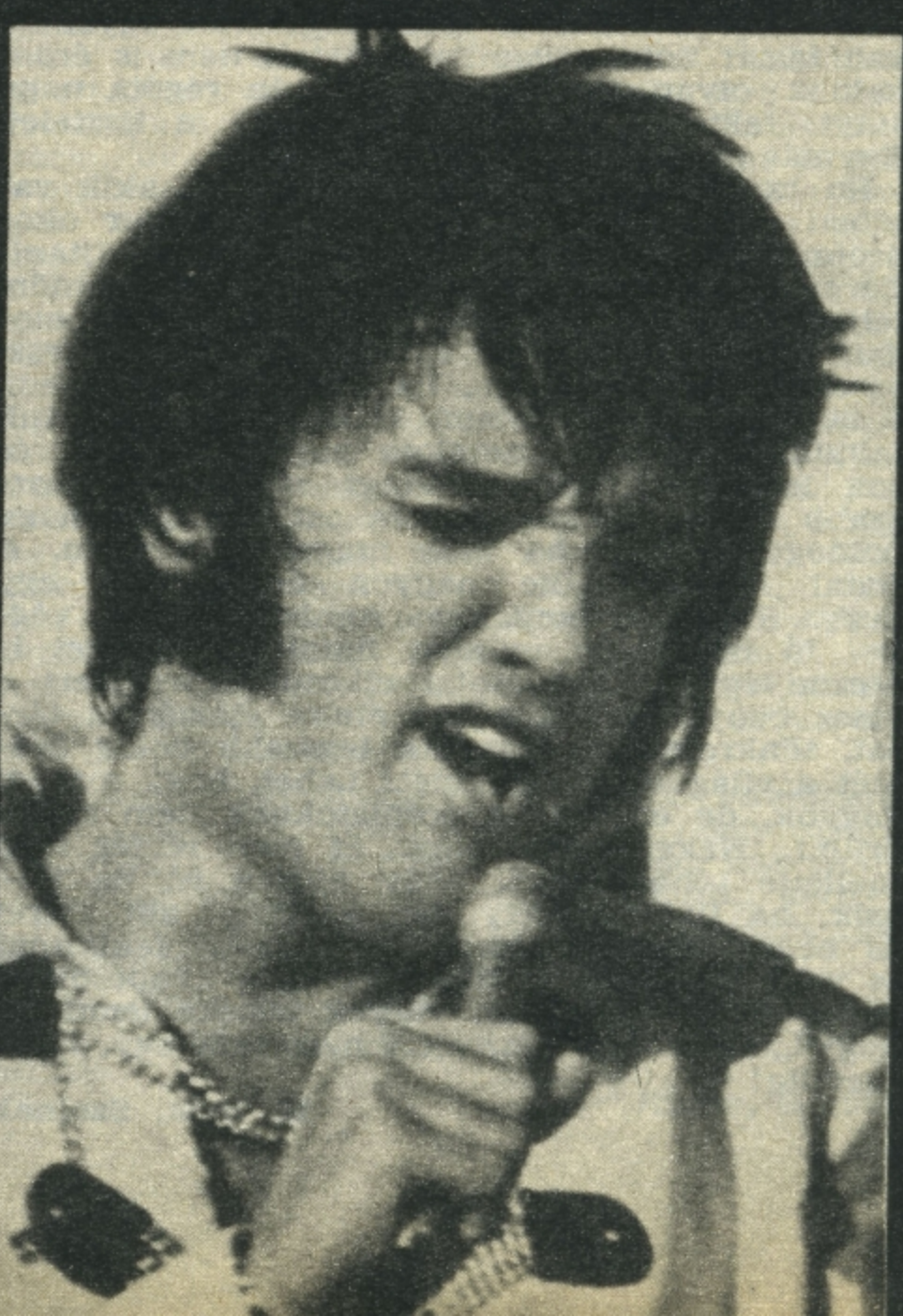
Egy hét múlva, augusztus 27-én hunyt el a nagy rockmesélő, a furcsa nevű T. Rex együttes vezetője, *Marc Bolan*. Nem sokkal ezután, október 21-én öngyilkosságot követett el a Chicagó együttes gitárosa, *Terry Keith*. (A hírt meglehetősen értetlenséggel fogadták, ugyanis az együttes ekkor ünnepelte volna 10. nagylemezének megjelenését.) Még mindig 1977-ben újabb, ezúttal kettős haláleset: december 14-én repülőszerencsétlenség áldozata lett az amerikai Lynyrd Skynyrd két tagja, *Steve Gaines* és *Ronnie Van Zant*. (A baleset előtt jelent meg az egyik legjobb lemezük, az *Utcai túlélők*.)

Az első halálhír 1978-ban Franciaországból jött. Március 11-én baleset következtében elhunyt a franciák népszerű popénekesse, *Clo-Clo*, azaz *Claude Francois*. Négy hónappal később dobos nélkül maradt az egyik legrégebben alakult angol rockcsapat a Who: *Keith Moon* szeptember 17-én kábítószer-túladagolás miatt vesztette életét.

A színesbőrű *Minnie Riperton*nal 1979. július 2-án agyvérzés végzett. A rocksztárok túlhajszolt élete ismert, hát még ha valaki nemcsak zenész, hanem egy személyben menedzser, szerző is, mint *Van McCoy*, az egyik leghíresebb funky-szerző. *McCoy* 1979. november 4-én infarktusban hunyt el.

A hetvenes évek közepétől jelentkező punkzene első halottja a híres-hírhdet Sex Pistols

ELVIS PRESLEY

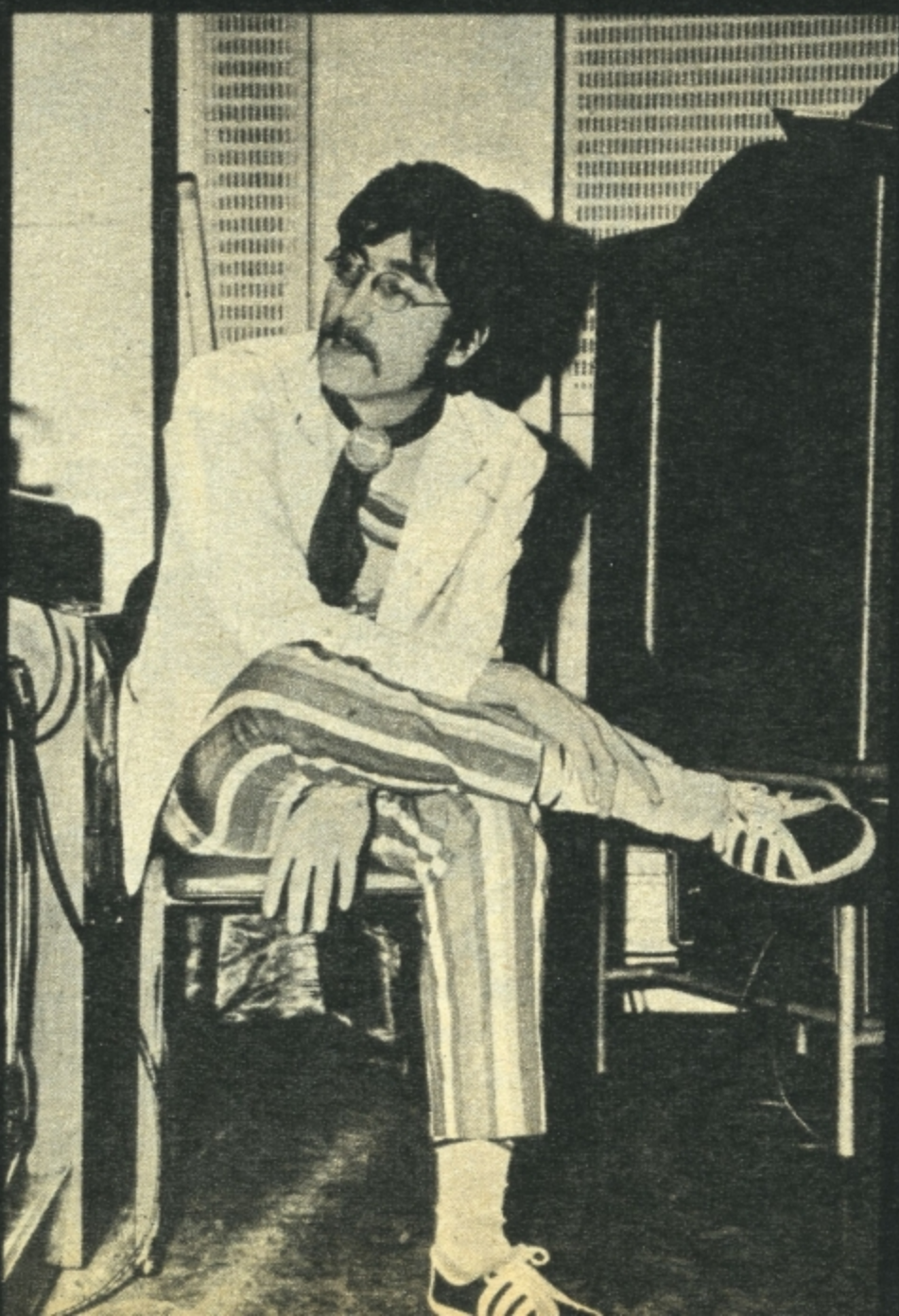
- LISTA

1981-ig 34-en

JIMI
HENDRIX

JOHN LENNON

JOHN BONHAM

együttes basszusgitárosa, *Sid Vicious* volt. 1979. szeptember 8-án motelszobájában lett öngyilkos.

A hard rock stílus gyászolt elsőnek 1980-ban. A hirtelen az élvonalba robbant ausztrál csapat, az AC/DC vesztette el énekesét, Bon Scottot március 18-án. A halál oka: kábítószer és alkohol. Ugyanez okozta még az év augusztus 29-én, a Led Zeppelin dobosa, John „Bonzo” Bonham halálát is. S a rock and roll apostol Billy Haleyt 1980. március 17-én agydaganat vitte el.

Az 1980-as év végén, december 8-án nemcsak a rockkal foglalkozókat, de még a laikusokat is megrázta a hír: Marc Chapman lelőtte az éppen hazatérő John Lennont.

1981-ben április 16. volt az első szomorú nap a rock-berkekben. Gyógyszermérgezésben elhunyt Mike Bloomfield. Május 11-én egy stílusalapítótól kellett búcsút vennünk, ekkor halt meg a reggie zene királya, Bob Marley.

Z. J.

BOB MARLEY

Bal lábától egy kontinens

rettegett

Beszélgetés a Puskás-könyv szerzőjével, Hámori Tiborral

„A második jelentősebb vállalkozásra már nem lehetett panaszom, bár még mindig meg kellett fizetnem a tanulópénzt. Egy müncheni ismerősöm javaslatára, mert ugye, nekem mindig súgtak jó tippeket, elkezdtünk gyártani debreceni pároskolbászt. Madrid közelében, San Fernando de Henares nevű faluban létesítettünk egy kis üzemet, amelyben az automata töltőgépek naponta ezerkét-száz kiló húsrut gyártottak le. Kilónként, légmentesen lezárt zacskókban szállítottuk a kolbászt a különböző spanyol városokba. Természetesen ez az egész nagy adminisztrációt is követelt. Én, persze, teljes erővel bedobtam magam, ahogy otthon mondják, rávertem a munkára. Hajnali négykor már a vágóhídon vásároltam, vettem tizenöt-húsz malacot, két-három marhát, fizettem és küldték az árut az üzemünkbe. A Puskás-gyár szépen termelt, huszonöt alkalmazottal kezdtünk és nem-sokára már hatvanan dolgoztak nekünk. Nagyon élveztük a dolgot, mindent szívesen csináltunk. Hogy miért beszélek többes számban? Volt egy társam is. Sajnos. Mert vele befürödtem. Egy nap, amikor már jól belejöttünk és kezdtünk nyereségesek lenni, kijelentette, hogy ő kiszáll az egészből, mert nem bírja a hajszát, a nagy elfoglaltságot. Jól van, mondtam, ami a tiéd, az a tiéd, ami az enyém, az az enyém, elszámolunk és kész, nincs harag. Megállapítottuk, hogy jár neki még valami pénz, de ő nagy kegyesen lemondott róla. Csak másfél hónappal később tudtam meg, miért volt ilyen „adakozó”. Több mint egymillió pezeta sarat hagyott rám, az összes tartozását nekem kellett kifizetnem...”

(Részlet a könyvből)

Puskás és a könyv szerzője Port Saidban

Még a Népstadionban, 1956 szeptemberében

Egy személyes emlékekkel kell kezdenem. Az ötvenes évek elején, mint minden focit szerető tizenéves, Puskás és az aranycsapat bűvöletében éltem. Ha azt merte valaki mondani, mert azért akadt ilyen, hogy Orth György sokkal nagyobb játékos volt Puskásnál, személyes sértésnek vettem, kikértem magamnak. Ki az az Orth, kérdeztem vissza pökhendien, hol jöhet valaki is Puskáshoz?

Nos, sokkal többet, sajnos, ma sem tudok Orth labdarúgói nagyságáról, azonban egy percre nem kételkedek abban, hogy a felszabadulás előtti éveknek kétségtelenül ő lehetett a joggal imádott, legnagyobb labdarúgója. De hiszen melyik korszaknak nincs labdarúgó-ideálja! Olyan rossz nem lehet egy ország labdarúgása, hogy kedvencek ne legyenek. Biztos vagyok tehát abban is, hogy napjaink tizenévese sokkal előbb hasra esik Nyilasi vagy Törőcsik neve hallatára, mintha azzal traktáljuk, bezzeg a Puskás...

Persze, az sem vitás: bezzeg a Puskás, az Öcsi, a száguldó őrnagy — aki fantasztikusan nagy játékos volt. Egyesületi színekre való tekintet nélkül, minden szurkoló imádta. Aztán egy ország haragudott rá. Igen, haragudott. Nehezen tudtuk megemészteni, hogy ez a dédelgetett és elkényeztetett kedvenc miért fordított hátat az országnak, miért tette át székhelyét többek közt Kocsissal és Cziborral együtt Spanyolországba. Ezért aztán igyekeztünk elfelejteni — és elfeledtetni. Külföldi sikereit, további pályafutását is „agyonhallgattuk”. Miközben az egykori disszidensek minél nagyobb tömege látogatott haza (sokan végleg vissza is tértek), ő nem jött. Mi sem hívtuk. Közben elröppent egy negyedszázad, s az idő mint hatalmas úr, fátylat dobott a rossz emlékekre.

Divat a nosztalgia egyébként is, az aranycsapat legendája pedig e nosztalgia része. Puskás is rászánta magát, hazajött látogatóba. Sőt, újra pályára lépett, mégpedig a Népstadionban, az öregfiúk csapatában. Zsúfolt nézőtér és a televízió kamerái előtt.

Igen ám, de ha nálunk valami vagy valaki divatba jön, abban aztán nincs hiba! Hirtelenjében az aranycsapatról, így Puskásról is, egész estét betöltő dokumentumfilm készült. Puskásról külön riportkönyv is. Szerzője Hámori Tibor, a Népsport főmunkatársa. A Puskás-könyvet a Sportpropaganda Vállalat adta ki a minap, igen nagy példányszámban.

A szerző úgy gondolta, manapság egy könyv borítólapja csak színes lehet. Nosza, elkezdtek egykori színes Puskás-felvételek után kutatni. Kiderült: ilyen nem létezik. A másik, a „spanyol” Puskásról ugyan szép számmal készült színes fotó, csak hát hogy néz ki, hogy egy magyar könyv borítója ne originál magyar legyen? Meg aztán az a másik Puskás Pancho és nem Öcsi. A kettő között mi a különbség? Valami olyasmi, hogy Öcsinek születni kell, Panchónak pedig csak úgy elnevezik az embert.

Szóval, a színes kép! A szerzőnek az a mentő ötlete született, hogy egy régi fekete-fehér fénykép alapján megfesteti Puskást egy festőművésszel. A színezésre Szegvári Károly vállalkozott. Így színesedett meg a régi Puskás. Jelképértékű sztori...

Bevallom, pokolian irigylem Hámori Tibort, hogy ő írta meg ezt a könyvet, s ugyanakkor csodálkozom is, hogy olyan vetélytársat sikerült megelőznie, mint Moldova György.

— Moldova talán visszalépett? — kérdezem Hámorit.

Akitől a Pancho becenevet kapta: Alfredo Di Stefano, a Real Madrid egykor híres centerje

— A legjobb tudomásom szerint erről nincs szó. Inkább arról, hogy én egy riportkönyvet írtam Puskásról egész rövid idő alatt, míg Moldova egy hosszabb könyvet készült írni róla. Szerintem a két írás nem keresztezné egymást, a magam részéről örömmel venném, ha egy olyan kitűnő író, mint Moldova, végül is belevágná a témába, s néhány éven belül nagyvilágot látna az ő Puskás-könyve is.

(Megjegyzés: e sorok írója időközben beszélt Moldovával erről, aki azt válaszolta, örökre ugyan nem mondott le a témáról, de egyelőre nem készül Puskásról könyvet írni, mivel pillanatnyilag fontosabb témán dolgozik.)

— *Avassa be a titokba az olvasókat — kérem most Hámorit —, hogyan született az ötlet és hogyan kapta a megbízást?*

— Tulajdonképpen semmiféle titokról nincs szó. A Sportpropaganda Vállalat vezetőivel még tavaly tavasszal arról tárgyaltam, hogy valamilyen sport-témájú könyvet kellene írnom. Én azt mondtam, a téma mindenestre foci legyen. Válaszolták, rendben, de ki? Rávágtam: legyen Puskás. Ebben is maradtunk, én megírtam a szinopszist, vagyis felvázoltam, hogyan képzelem el a Puskás-könyvet.

— *És miként képzelte el?*

— Őszintén bevallom, először nem gondoltam arra, hogy sikerül Puskással személyesen találkoznom, viszont Puskásról annyi mendemonda kering, és olyan sokan őriznek valamilyen személyes emléket róla, gondoltam, megírom Puskást az emlékek alapján. Igaz, ez közel sem olyan izgalmas, mint az élő Puskás, de több a semminél. Szerencsére időközben kiderült: Puskás huszonöt év után hazalátogat és részt vesz az öregfiúk meccsén a Népstadionban, a magyar—angol előtt.

— *Elnézést a kitérőért, a legtöbb embert két kérdés izgat: miért disszidált Puskás és miért jött haza látogatóba csak huszonöt év után?*

— Ha tetszik, ha nem, tényként kell tudomásul vennünk: Puskás fantasztikusan népszerű az egész világon és mindenhol úgy ismerik, mint magyart. Egyszóval ő az egykor világhírű magyar labdarúgás élő szimbóluma. Ugyanakkor egy nagyon egyszerű, kedves ember, aki a disszidáláson kívül semmi rosszat nem tett, sőt akinek tudott, csak segített.

— *Nincs okom az ellenkezőjét állítani, ám az előbbi kérdésre mi a válasza?*

— Remélem, hogy könyvem egyértelmű választ ad mindkét kérdésre. Nagyon ügyeltem arra, hogy a kérdésre ne egyedül Puskás adja a feletet, bár ő a legilletékesebb, hanem azok, akik őt közelről ismerik. Így a többi között válaszadó e két kérdésre Sebes Gusztáv, Szepesi György, Hidegkúti Nándor és Östreicher Emil.

— *Apropó: Östreicher. Ugyancsak híres és hírhedt figurája a magyar labdarúgásnak. Sok éven át úgy tudtuk, ő készítette elő a talajt a magyar csapatnak, illetve a Honvédnak az 1956-os illegális túrára és nagy része van abban, hogy Puskás disszidált!*

— Örülök a kérdésnek, mert azt hiszem, az Östreicher-fejezettel is sikerül egy legendát és pletykát eloszlatni. Östreicher Emil dokumentumokkal igazolta összes tevékenységét a magyar hatóságok előtt. Ma nem véletlenül ő képviseli a magyar csapatot külföldön. Kitűnő menedzser. Ami pedig Puskás kinnmaradásában való szerepét illeti: ahhoz semmi köze. Abban viszont óriási szerepe volt Östreichernek, hogy a külföldön kallódó Puskást a Real Madrid szerződtesse. Nem szabad elfelejteni ugyanis, hogy Puskás könnyen végleg elkallódhatott volna nyugaton. Egy Real Madrid nagyságú csapat és Östreicher Emil kellett ahhoz, hogy Puskás felszívja magát és túl a harmadik ikszen bizonyítsa: még mindig a világ egyik legjobb labdarúgója.

— *Megint sikerült egy alapos kitérőt tenni, ott fejeztük be az előbb, hogy a Puskás-könyv megírásában szerencsés fordulatot hozott az a tény, hogy Puskás tavaly hazalátogatott, és játszott a Népstadionban.*

— Igen, ez a szituáció mindent megváltoztatott, jobban mondva, e perctől kezdve már elképzelhetetlennek tűnt, hogy Puskásról Puskás nélkül írjak. Természetesen rögtön megkerestem őt Budapesten.

Újra itthon, az Árpád-híd étteremben, Monostori, Szücs és Szojka társaságában

A Real Madrid színeiben nemegyszer BEK győztes csapat tagja volt

Mit nem adnánk azért, ha ez a belső hármas harminc-negyven évvel fiatalabb lenne! Szusza, Hidegkúti és Puskás a tavalyi öregfiúk-mérkőzésen

Énekestrióban Buzánszkyval és Sebes Gusztávval

Aztán egy szóló. Spanyolországban a nótázással is megpróbálkozott, lemezt vettek fel vele

— Hol?

— Az Aero-szállóban. Puskás nem véletlenül lakott itt, a szálloda csupán egy ugrásnyira van szülőföldjétől, Kispesttől, s a húga is ott él.

— Engem leginkább az első benyomás érdekel: milyen volt Puskás, kedves, szerény avagy nagyképű?

— Őszintén? Kövér. Ez tűnt elsőként szembe. Viszont roppant kedves volt. Sőt annyira kedves, hogy már-már gyanúsak is tűnt, illetve azt sugallta: Puskás eleve elhatározta, hogy nagyon kedvesnek fog mutatkozni. Én egyébként ebben semmi kivétlnivalót nem találtam, ilyen hosszú távollét után nem könnyű viselkedni. Néhány percet beszélgettünk a szálloda halljában, elmondtam, mit szeretnék írni, ő udvariasan meghallgatott, majd közölte, az ajánlat váratlanul éri, ezt még meg kell beszélnie Szepesi Györggyel, valamint Moldova Györggyel, akinek már elígérkezett. Moldova egyébként szintén ott ült a szálloda halljában. Elköszöntem tőle és nem is találkoztunk már többet Budapesten. Kezdtett sürgetni az idő, nem kevésbé a kiadó, mikor leszek készen a könyvvel. Elkezdtem Puskást hajszolni Madridban. Végre elkaptam. Ő megint közölte velem, hogy Moldovának elígérkezett. Mondtam, a két írás nem keresztezi egymást, ez is más, az is más. Puskás ezt megértette és megígérte, hamarosan találkozunk. De hol — ez volt a kérdés. Puskás ugyanis Egyiptomban edzősködik, viszont Szadat halála miatt a bajnokság szünetelt. Abban állapotunk meg, utazok Madridba. Nem sokkal később ő hívott telefonon és közölte, a bajnokság mégis folytatódik, neki máris vissza kell utaznia Port Saidba. Tehát nincs más választásom, vagy oda utazom hozzá, vagy, sajnos, nem találkozunk. Megmondom őszintén, a könyvet akkor is megírtam volna, ha esetleg nem sikerül vele hosszabb beszélgetést folytatnom, mivel Puskásból én nagyon felkészültem.

— Hogyan?

— Készen állt a könyvnek már egy jelentős része, így a Sebessel, Szepesivel, Hidegkúttal és Östreichrel folytatott beszélgetés — Puskásról. Természetesen így nem lett volna teljes értékű a Puskás-portré, illetve más könyv lett volna, mint a jelenlegi. Minden vágyam az volt, hogy Puskással sikerüljön találkoznom. Végre elintéződött minden, utazhattam Egyiptomba. Puskás Kairóban várt rám, így beszéltük meg, ugyanis a gép csak a fővárosban száll le. De amilyen pechem volt, ez a gép valamilyen okból Cipruson vesztegelt néhány órát, így csak alapos késéssel érkeztünk meg Kairóba. Puskás

hajnali ötig várt rám. Elmondtam, Port Saidból kocsival jött, az egyik játékostól kölcsönvette az autót, mivel ő nem tart kocsit, egyszerűen nincs rá szükség. A hajnali órákat egyébként Sipos Feri lakásán töltöttük, aztán beültem Puskással az autóba és elmentünk Port Saidba.

— Ahol Puskás a helyi csapat edzője, ugye?

— Igen. Amikor átvette a csapat irányítását, a kiesés szélén álltak, most viszont harmadikok.

— Szakmailag kielégíti Puskást ez a munka?

— Meggyőződésem, hogy nem. Ő igazán akkor lenne boldog, ha valamelyik élvonalbeli spanyol klub szerződtetné.

— Akkor hát miért edzősködik Egyiptomban?

— Pénzért. Ragyogó fizetést kap, havi 4500 dollárt, valamint teljes ellátást és lakosztályt a legjobb szállodában. Tulajdonképpen nincs kiadása, hiszen maga a város nagyon unalmas hely.

— Hány nyelven beszél Puskás?

— Erre először is azt kell válaszolnom, hogy minden mendemonda ellenére kitűnően beszél magyarul. Természetesen jól beszél spanyolul, egy kicsit angolul és németül, s nagyon jól görögül. Az edzéseket egyébként görög nyelven irányítja, van egy alkalmazott, aki fordít.

— Jól érzi magát Puskás Port Saidban?

— Őcsi igen vidám ember, mindenhol feltalálja magát és az emberek imádják. Port Saidban hallatlanul népszerű. Látszólag igyekszik vidáman eltölteni napjait, ennek ellenére szerintem elvágyódik onnan, és amint teheti, egy országgal továbbáll.

— Nagyon sokan mesélik, és ezt a fényképek is tanúsíthatják, csodálatosan érezte magát Budapesten. Mit mond ő?

— Azt mondja, valósággal kicserélték, megszabadult egy szörnyen nyomasztó érzéstől. Ezt egyébként a könyv előszavában Alfredo Di Stefano is leszögezi, mint írja: „Puskás Ferenc látogatása a hazájában huszonöt évig késett. De ekkor szülőföldjén helyet kapott az öregfiúk csapatában. Puskás többé már nem érez lelki fájdalmat, nincs lidércnyomása...”

— Mielőtt még az előszó születéséről tudakozódnék, Puskásnak valóban volt valamiféle lidércnyomása?

— Igen, nagyon hiányzott neki a szülőföld. Hogy nem jött haza előbb, annak elsősorban az ő gyávasága és elbizonytalanodása az oka, de az is igaz, hogy sokan megrémisztették, és amikor pedig végre elhatározta magát az utazásra, jött egy szerencsétlen tévéinterjú vele. Erről is írtam könyvemben.

— Szeretném előrebecsátani, ez csak szubjektív vélemény: bármennyire hízelgő, hogy az előszót a világ egyik leghíresebb játékosa írta, talán akadt volna magyar ember is, aki legalább ilyen méltó lehetett volna erre a megbízásra.

— Meglehet, nem vitatom. Hogy az esetleges félreértéseket eloszlassam, el kell mondanom, ha Bozsik József él, az előszót bizonyára ő írta volna. Mindenki tudja, Bozsik volt Puskás legjobb barátja. Viszont elszakadtak egymástól, természetesen nem Bozsik hibájából, s jött egy újabb barát Puskás életében: Di Stefano. A Real Madrid egykori középcsatára igen nagy megtiszteltetésnek vette, hogy Puskás őt bízta meg az előszó megírásával. Puskás és Stefano kezdetben nem kedvelte egymást, illetőleg Di Stefano nem lelkesedett Öcsiért. Aztán gyorsan egymásra találtak, előbb mint center és összekötő, később pedig mint két barát. A Pancho becenevet Di Stefano adta Puskásnak. Én ugyan nem tudok spanyolul, de a bennfentesek azt mesélik, ez a Pancho körülbelül egyet jelent az Öcsivel.

— Már akinek. Köszönöm a beszélgetést.

PETHES SÁNDOR

MEGÁLLT AZ IDŐ?

„Isten véled, édes Piroskám”

Aradszky László:

1. Nem újkeletű a kérdés, a válasz sem lesz újszerű. Amióta világ a világ, mindig volt és lesz is nosztalgia. Semmi új sincs tehát ebben. Félek attól azonban, hogy azok hirdetik leginkább a nosztalgiát, akiknek nincs is nosztalgiájuk! Sőt, azt hiszem, ez nem is nosztalgia kérdése. Egyszerűen csak jó zene!

2. Egyfajta könnyűzene van csak, s azon belül minden irányzatban van jó is, rossz is. Csak a jó marad fenn, s a közönség dönti el, hogy melyik az!

3. A szerzők közül Szenes Iván és S. Nagy István. Nekik köszönhetem a sikereimet.

4. Nagyon nehéz jósolni. Nem is merek vállalkozni rá. Az a lényeg, hogy a jövő popszínpadainak csináloi, irányítói ne csapják be a közönséget!

Az operapályán töltött hat év után Poór Péter visszatért a táncdalénekléshez.

A régi idők sztárjai közül Hollós Ilonának és Ákos Stefinek most jelent meg nagylemeze, Kovács Erzsé a nyár végén kerül az üzlettekbe.

A mindig megújulásra kész Hungária együttes limbó-hintóba ültette a tinédzsereket, s naponta viszi őket show-túrákra a papák és mamák fiatal korába. Rendben van, mindig is volt nosztalgia, múltba merengés.

De hát mi ez az olthatatlan szomjúság napjainkban a régi iránt?

Ami a szórakoztatóipar eme ágán tetőzik leginkább! Szinte tutira megy, aki a tulipános láda mélyéről előszedi és leporolja a régi holmit!

Már új hullám gyanánt is használtat, de azért szépen csillogót adnak el a muzsikusok.

Miért ez a hihetetlenül nagy érdeklődés a régi iránt?

Gobbi Hilda egy régi kupléban azt énekelte, hogy „bolond az, aki újat vesz/ minden új ügyis régi lesz”.

Eme nagyszerű közgazdászcentrikus megfigyelésen túl más okoknak is kell itt lenniük!

Összeállításunkban a leginkább illetékeseket, a korábbi időszak nagy sztárjait — akik most ismét divatba jöttek — kérdeztük erről.

S arra is kíváncsiak voltunk, hogyan látják ők popzenénk, popéletünk mai helyzetét.

Mindenkinek ugyanezt a négy kérdést tettük fel:

1. A popzenében miért lett ismét divat a régi?
2. Mi marad fenn az utókor-nak a ma divatos muzsikából?
3. Ki a kedvenc szerzője és előadója?
4. Mi lesz a következő nagy örület a popvilágban?

„Virágos kert az én szívem”

Hollós Ilona:

1. Azért lettek divatosak a régi dalok, mert szép melodikus dallamaik voltak. És nem mindig bugyuta szövegeik! Nem lehet hallani olyant, hogy két szót ismételnék ötvenszer. Ami manapság elég gyakori....

2. Minden, ami dallamos, slágerképes, énekelhető.

3. A szerzők közül Bágya András és Fényes Szabolcs. S nagy Beatles-rajongó vagyok. A lassú számaikat áhítattal hallgatom ma is. A Yesterday-t, a Michael-t, a Girl-t, a Norvég erdőket.

4. A nosztalgia mindent el fog söpörni. Visszatérünk a tangóhoz és a biginhez!

„Szép esténk lesz”

Záray Márta:

1. Nem szeretem ezt a nosztalgia szót. Miért csak táncdalok esetében használják, s más művészeti ágak területén nem?! Pedig ott is van!

2. A stílusok változnak majd, de most és mindörökké megmarad a melódia és a szövegi mondani-való!

3. Johnny Mathis a kedvenc énekesem, libabőrös leszek a hangjától. Szeretem Presseréket is.

4. Eddig mindig úgy volt, hogy a maxi után a mi-di jött és fordítva. A lassú dalok után tehát most majd valami vadnak kell jönnie. De ki tudja. Talán Robert Stigwood...

„Jó az álmodozás”

Kovács Erzsi:

1. Elég volt az üvöltözésből. A közönség szívesen hallgatja a melódiát, még ha régi is!

2. Csak ami a dallamra épül.

3. Presser Gábor. S bár nem az én műfajom, Katona Klári új nagylemeze.

4. Erre nem tudok válaszolni. Ami jó lesz, azt a jövőben is meghallgatom.

„Te szeress legalább”

Mikes Éva:

1. Annyi minden visszatért a múltból, hogy csoda lett volna, ha éppen ez nem jött volna vissza!

2. A rock and roll. Nagyon időtálló.

3. Rengeteg van, nem tudnám felsorolni.

4. Az új generáció igényességétől függ. Vagy éppen az igénytelenségétől...

„Rövid az élet”

Toldy Mária:

1. Kellett már nagyon a változás. A diszkózene túlságosan is elgépiesítette a tánczenét. A diszkódívat gyorsan lábba hozott engem is, de gyorsan rá is untam. Egy jó énekest nem elégíthet ki a diszkóéneklés.

2. Talán a diszkóból a funky ritmus. A nagy slágerek megmaradnak ebből a korszakból.

3. Nagyon sok van. Például Barbra Streisand, Earth Wind and Fire, Stevie Wonder, Elton John, Máté Péter, a Hungária együttes.

4. Az új hullámos kísérletekből talán lesz olyan, ami megfogja a jövő tizenéveseit. Például a szintetizátorzene. Hideg és nem emberi a számomra, de lehet, hogy a jövő generációnak talán éppen ez fog megtetszeni.

„Lassan bandukolva”

Sárosi Katalin:

1. A mai könnyűzene hibája szülte a régi dalok sikerét. A monoton zene korában a tömeg a melodikus tánczenéből érzett hiányt, s mivel a maiak nem elégítették ki ezt az igényt, a korábbi időszak termését szedték elő.

2. Szerintem a dzsessz marad fenn. Illetve a dzsesszhez közel álló mai zene.

3. Senkit nem akarok kihagyni vagy megsérteni itthon, ezért inkább csak a külföldieket mondom: szerzőként Legrand, előadóként Catherine Valente.

4. A divat úgy működik, mint az óriáskerék. Valami mindig visszajön. Talán éppen a dixieland vagy a foxtrott!

„Úgy szeress, hogy sose múljon el”

Ákos Stefi:

1. Mert az emberek könnyen hajlanak a romantikára. Magam is úgy vagyok, hogy imádom a rockot, a modern zenét, de azért nagyon szeretem a romantikus régieket is.

2. A mai fiatalok vérmérséklete más, szeretik a hatalmas hangerőt. Egy ideig még biztos szükség lesz rá, ezért fennmaradnak az üvöltős dalok.

3. Többek között Cole Porter, Nat King Cole és Glenn Miller zenekara.

4. Tizenöt éve vagyok az OSZK-stúdió tanára, s álíthatom, ahogyan eddig voltak, a jövőben is biztosan lesznek majd nagy tehetségek, akik lábba hozzák a következő tinédzsergenerációt. Neveket azonban nem tudok mondani, mert nem vagyok jós.

„Mindenkinek van egy álma”

Harangozó Teri:

1. Mert a hangos zene mellett szükség van kellemes muzsikára is, ami igazán szívet derítő, s mellette mindenki jól érzi magát!

2. Nem lehet biztosan tudni. A tangó valószínűleg megmarad. De ha felhívsz egy pár év múlva, biztosan többet tudok mondani!

3. Diana Ross és a Baccara.

4. A mai kísérletek közül biztos, hogy egyik sem. Ki fognak találni valami újat, ami még sohasem volt!

„Látod ez a szerelem”

Mátray Zsuzsa:

1. Mert az emberek nagy része szereti a dallamos muzsikát. Az utóbbi tíz évben a dallamot az ütem háttérbe szorította. Most ismét feltámadt a vágy utána, s a régi dalokban nagyon szép dallamok voltak.

2. Gondolom, hogy a rock fenn fog maradni. Olyan ritmikus zene, ami az idősebbek számára is tartogat mondanivalót. Szinte minden korosztályt kielégít!

3. Nagyon sok van, de az igazi példaképem Stevie Wonder!

4. A rock mindig képes a megújulásra. Én is nagy rajongója vagyok. Emellett a soul-zene alkalmas még arra, hogy nagy tömegeket nyerjen meg, mert harmóniagazdag.

„Ajaj fekete vonat...”

Póór Péter:

1. Mert jó. Ma ezzel a stílussal nemcsak azért lehet sikert aratni, mert az idősebbek szívesen emlékeznek vissza fiatalságuk divatjára, hanem azért is, mert jó a ritmus, a dallam, a mostani tiniknek is tetszik. Pedig ők nem emlékezhetnek rá, hiszen még nem is éltek, amikor ezek a dalok születtek. Egy újszülöttnél minden vicc új, újszülöttek pedig mindig lesznek.

2. Nagyon kevés. Ma a popzene ipar, s ebben a nagyüzemi termelésben az igazán jó dalok is könnyen elsikkadnak. Állandóan jönnek az újabb és újabb „gyártmányok”. Csak néhány ötletes szövegű, dallamos, „egyedi darab” esetében számíthatunk arra, hogy időnként ismét felbukkan. Esetleg új feldolgozásban.

3. Szerző nincs, vagy ha úgy tetszik, túl sok is van. Az ordító, hörgő vagy éppenséggel nyafogó énekeseket éppúgy unom, mint a közönség túlnyomó többsége. A széphangú, kulturált előadókat szeretem. Ők sohase mennek ki a divatból. A régiak közül Presley, a maiak közül Johnny Mathis és Julio Iglesias.

4. Ilyesmire a közeljövőben nem számítok. Egy igazi új örülethez valami merőben új, nagy ötlet kell. De hogy mi lesz az, mikor és hol születik meg, azt lehetetlen megjósolni!

„Almát eszem...”

Magay Klementina:

1. A fiatalság életéből nagyon hiányzott a romantika, a dallamos zene, s ez a hiányérzet hívta elő a nosztalgiahullámot.

2. Régen egyszerűbb volt. A Beatles a maga korában kitalált valamit, s az maradandó is lett. A mai, sokfajta irányzat közül nem tudom, hogy mi marad meg.

3. A dallamosabb muzsika híve vagyok, s olyanokat kedvelek, akik mostanában nincsenek a toplisták csúcán. Mint Barbra Streisand és az Abba.

4. Olyan sok meglepetést okozott már a könnyűzene, hogy az ember nem tudja, mi jöhet még.

A hagyományoknak megfelelően a képünkön látható Mini együttes és az LGT ad az idén is koncertet május másodikán a Tabánban. Az eddigiektől eltér azonban a kezdési időpont: már délben felcsendülnek az első dalok! A Mini együttes egyébként sikeres koncerten mutatkozott be március 21-én a Budapest Sportsarnokban is. Május végén másfél hónapra a Szovjetunióba utazik vendégszereplésre, július végétől pedig idehaza koncertezik ifjúsági parkokban és szabadtéri színpadokon. Elkészült jövőre, negyedik nagylemezének zenei anyaga is, amit szintén szeretnének az együttes tagjai az idén felvenni.

Igy nézett ki a hetvenes évek első felében a Nap-sugár nevű együttes, melynek tagjai azóta más, neves zenekarokban aratnak sikereket. Balról-jobbra: Deák Bill Gyula a Hobó Blues Band énekese, Kocsándi Miklós a Karthagó dobosa, Margitai Péter basszusgitáros (az egyetlen, aki szabadúszó), Sárvári Vilmos a P. Mobil gitárosa, Cserháti István pedig a Pandora's Box billentyűse lett.

KINGS

Alice Cooper, Pink Floyd és Peter Gabriel menedzserre, Bob Ezrin egy kezdő kanadai bandát karolt fel. A Kings névre hallgató együttes a heavy metal egy lágyabb, dallamosabb változatával kísérletezik, kihasználva énekesük, David Diamond lírai hangját is. Új lemezükről — Amazon Beach — a Bolondok szerelme máris sláger.

Lemezek és ifjúsági kiadványok

Az Ezeremester és Öttörő Bolt Vállalat Budapest, Majakovszkij utca 15. szám alatti üzletében hazai és import könnyűzenei lemezeket és kazettákat is árusítanak. Így kapható még lemezen Szabó Gábor, a Blondie, a Pockets, az Isley Brothers, Ray Charles, Josephine Baker, Barbra Streisand, a Hungaria együttes és az Illés Koncert című lemezei, kazettán a Deep Purple, az Uriah Heep, a Wings, Sheila, B. Devotion és a Sweet műsora. Emellett az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat által megjelentetett ifjúsági, sport, orvosi és egyéb lapok 1980. január 1-ig visszamenően. Továbbá olyan, kisdobos-, úttörő- és KISZ-szervezetek munkájához segítséget nyújtó módszertani útmutatók, mint az Úttörőünnepély, a Játékról komolyan, a Tapasztalatcsere, a Játéksarok, a Fejezetek a magyar úttörőmozgalom történetéből, a Változások tükrében, az Ifjúságpolitikai dokumentumok, A magyar ifjúsági mozgalom története, az MSZMP az ifjúságért, valamint Kilián, Lówy, Ságvári, Lékai élete és politikai pályáját ismertető füzetek és könyvek.

RÖGTÖN JÖVÜNK — CSAK MEGHALUNK

Áprilisban a Magvető Kiadó immár hagyományként több verseskötettel köszönti a költészet napját. Ebből az alkalomból jelenik meg a Szép versek '81 című antológia, amelyben 78 költeményt adnak közre. 1969-ben nagy könyvszláger volt az Elérhetetlen föld című antológia, amelyben 9, akkor ismeretlen költő mutatkozott be, sikerrel. Most ismét antológiát adnak ki: a Magvető gondozásában jelenik meg az Elérhetetlen föld II. Új verseskötettel jelentkezik Károlyi Amy. Címe: Nincs út Avilába. A kiadó kedvelt, kisméretű, a borítólapon a szerző fotójával díszített verseskötet-sorozatokban hét új kiadvány lát napvilágot, a többi között Pinczési Judit, Serfőző Simon, Kárpáti Kamil és Tóth Erzsébet költeményeivel. A Vészi Endre-életműsorozat újabb kötete a Tűréshatár, amelyben az írónak az elmúlt két évtizedben megjelent legemlékezetesebb kisregényeit adják ki.

Rögtön jövőnk — csak meghalunk. Ezzel az érdekes címmel kerül az üzletkebe a Szépirodalmi Kiadó újdonságaként Pataky-Rácz Zoltán kötete, amely egy, a világháború idején játszódó kisregényt és négy mai tárgyú novellát tartalmaz. Új regénnyel jelentkezik Jókai Anna, a Jákob lajtorjája című történettel. Három kötetben jelentetik meg Örkény István drámáit, drámatörzskéit. A gyűjteményben helyet kap a Vígszínház Örkényre emlékező In memoriam Ö. I. című darabjának szövegeknyve is. A három drámakötet anyagát Örkény dramaturg felesége, Radnóti Zsuzsa állította össze. Ferenczy Béni 52 rajza díszíti a Szépirodalmi Ferenczy-albumát, amelyhez először Illyés Gyula írt. Ugyancsak áprilisi újdonság Szeberényi Lehelnek a Duna-kanyarról és annak szerelmeseiről írt, Arcok a folyó tükrében című kötete. Ismét megjelenik Mikszáth Kálmán, Jókai Mór élete és kora című könyve. Molnár Edit fotóriporter évtizedek óta készítő portréit írókról, költőkről. Ezúttal írásban és képben mesél az Írók, történetek, képek című könyvben. A Móra Kiadó 15. kiadásban teszi közzé Fekete István Túskevár című regényét. A Verne-sorozat a Dunai hajóssal folytatódik. Krúdy Gyula írásából állították össze A cirkuszkirály című kötetet.

Lesz-e komputer-sakkvilágbajnok?

A sakk-komputerek időben igen rövid múltra tekinthetnek csak vissza, de a fejlődés, amelyet ez idő alatt mutatnak — tanítómestereiknek, a programozóknak hála — valóban rohamosnak nevezhető. Már ott tartunk, hogy a második komputer-világbajnokság is lezajlott, sőt a FIDE (Nemzetközi Sakkszövetség) legutóbbi kongresszusán olyan javaslat is elhangzott, hogy már a következő sakkolimpián (a női és férfi sakkválogatottak csapat-világbajnokságán) is elindulhassanak!

Ezt a javaslatot ugyan most még nem fogadták el (az egyik delegátus például szellemesen azt kérdezte: vajon a masinák a férfi-, avagy a női versenyen rajtolnának?), de az már napjainkban is világos, hogy többé nem intézhető el ez a kérdés egy fölényes kézlegyintéssel; a számítógépes sakkozásnak jövője van!

Ami a jelent illeti: a legtöbb modell ma már elfogadható „társasági” szinten sakkozik (szabályozható erősséggel, csak az a bibi, hogy a már valamelyest komolyabb színvonal mellett álmosítóan lassúvá válik a játék tempója: nem ritkán napokba telik, míg a „gazda” választ kap egy-egy lépésre...). Viszont egyszerű dolog, hogy szinte bármely komputer képes percek alatt megfejteni a legbonyolultabb 2 (esetleg több) lépéses mattfeladványt!

Az eddigi tapasztalatok alapján már kirajzolódnak a számítógépes sakkprogramok perspektívái, de korlátai is. „Lesz-e komputer-sakkvilágbajnok?” — ezt a még alig pár éve komikusnak vagy éppenséggel szentségtörőnek tetsző kérdést ma már nem csak a bulvársajtó szenzációhajhászó szalagcímei között láthatjuk, hanem e tárgyban komoly tudományos értekezések is napvilágot látnak a szakkörökben. A döntő, központi kérdés: vajon minden lefordítható-e a matematika nyelvére, programozható-e a sakk egésze? Ervek és indulatok csapnak össze, de ma még semmit sem jelenthetünk ki teljes bizonyossággal.

Személy szerint én úgy gondolom, hogy a komputerek már a legközelebbi jövőben a versenysakkozók segítőtársává válhatnak, kiválóan alkalmasnak látszanak pl. kevésbábos végjátékok (függőállások) tökéletes pontosságú elemzésére, különböző megnyitási témákhoz tartozó (elkészítő mennyiségű) játszmaanyag, szakkikkek gyűjtésére, rendszerezésére és tárolására. Viszont erősen kétem, hogy a gépsakk mesterek belátható időn belül egymáson kívül bárki másra nézve is komoly konkurrenciát jelentenek.

Képességeik korlátai ugyanis — szerintem — éppen abból adódnak, hogy a sakk titkainak megfejtéséhez — amikor a sakk elmélete, bátran mondhatni, valóságos tudományággá fejlődött — még ma is nagyon sokszor leginkább olyan valami kell, amit általában „sakkérzéknek”, meg intuíciónak szoktunk nevezni. Ez a vezető nagymesterek egyik legfontosabb képessége. Egy szó mint száz: egy sereg, széles körben elismert törvényszerűség ha ki is alakult az idők folyamán (a bábok hozzátörőleg értékreldje, a centrum jelentősége és egy sereg más, általában igaz megállapítás) ugyanakkor még a típusra hasonló állások bármelyikének értékelése is homlokegyenest ellenkező lehet. Apró, látszólag jelentéktelen összetevők döntő tényezővé válhatnak, ezek felkutatása a modern sakkelmélet egyik legjellemzőbb sajátossága. Némi túlzással azt is mondhatnám: minden állás tipikus és kivételes is egyben!

Ebből következik, hogy meglehetősen nehéz dolognak látszik olyasmit matematikai nyelvre lefordítani, amit jószívrrel magunk sem tudunk megfogalmazni!

A kutatás folytatódik, s ma már nem csak határainkon túl. A Központi Statisztikai, Hivatal Államigazgatási Számítógépes Szolgálatának égisze alatt kutatócsoport alakult. Az az öröm és megtiszteltetés ért, hogy a team tevékenységének egyik irányítója lettem. Remélem, hamarosan megkezdődő közös fáradozásaink gyümölcsözőek lesznek.

Végre is, ha a versenysakkban világhatalommá lehetünk, miért ne sikerülhetne betörnünk az élvonalba derék magyar sakkprogramjainkkal is...?

ADORJÁN ANDRÁS

KÁROLY HERCEG ÉS A PUNKOK

Hetekig az angol bulvárlapok csemegéje volt az a nem mindennapi képes anyag, amely Károly herceget, az angol trónörökösöt ábrázolta Bristolban, a kikötőváros punkjainak társaságában. A történet a következő: a népszerűséget kereső Károly városnéző sétája során az utcán összefutott egy csoport felnyírt fejű, munkanélküli fiatalal. A punkok — az angol tradícióhoz hűen — tisztelettel köszöntötték, és egyikük, Andy Minter tréfásan odavetette: „Helló, herceg, nincs egy ötöse véletlenül?” Mire a trónörök-

kös: „Sajnos, soha nem hordok magamnál készpénzt”, majd készségesen szóba elegyedett a gyanús külsejű társasággal. Percekig kereszttel beszélgettek a srácok mindennapi életéről, és békésen elváltak. A punkok az azonnal megjelenő riportereknek — természetesen jó pénzért — nyilatkoztak. A herceg jó fej — mondták és eszükbe sem jutott, hogy ugyanennek a hercegnek az anyjáról, II. Erzsébetéről a Sex Pistols 1977-ben még azt énekelte, hogy fasiszta rendszerben uralkodik és „nem emberi lény”.

EXPRESS- AJÁNLAT

Amatőr és minősített tájfutók versenyezhetnek május 15-én és 16-án Kilián-telep térségében, ahol az Express és a Magyar Tájközvetési Futó Szövetség rendez kétnapos találkozót.

Egyénileg kell a verseny színhelyére utazni, ajánlott megközelítés: vasúton a Déli pályaudvarról Kilián-telep megállóig, közúton a 71-es főútvonalon. Az odaérkezőket az Express nemzetközi üdülőtelen négyágas faházakban helyezik el. A részvételi díj 250 forint. Az Express kirendeltségeiben és fiókirodáiban kapható nevezési lapokat az első napon kell leadni. A rajtsorrend sorsolása és a technikai értekezlet után ismerkedési est lesz.

A verseny másnap reggel 7 órakor kezdődik, díjakat kategóriánként az első három helyezettet kap, a helyezési pontszámok alapján a legtöbb pontot gyűjtő csapat egy évig őrzi az Express Kupát.

A lovaglásban jártasabbak hétvégeken lóháton járhatják be a Börzsöny és a Duna-kanyar szép tájait. Májustól szeptemberig szervez az Express lovastúrákat, kellő számú jelentkező esetén ügyességi versenyeket. A hétvégi program 880 forintba kerül. Vasúton a Nyugati pályaudvarról Verőcsmaros-felső megállóig kell utazni, közúton a 2-es úton Vácig, onnét a 12-es úton tovább. Jelentkezni pénteki napokon 17 óráig kell az Express üdülőtelen recepciójánál, elhelyezés szállodában és motelben, kétágyas, részben fürdőszobás szobákban. Tizennégy évesnél idősebbek jelentkezhetnek, lovaglásra alkalmas egyéni sportfelszereléssel.

Májusban három alkalommal — 5-7., 21-23. és 28-30. között — indít az Express háromnapos kirándulást Ungvárra. A részvételi díj 1980 forint, a szállásköltség 1790 forint. Indulás a kora reggeli órákban autóbusszal Ungvárra, második napon városnézés és autóbusszos kirándulás Munkácsra. Hazaindulás a harmadik napon délután.

AGYVÉRZÉS

Különös haláleset történt a Saxon koncertjét követően Wolverhamptonban. A 15 éves Christopher Tyrer váratlanul agyvérzésben meghalt. Mint az utólagos vizsgálat kiderítette, Christopher a koncerten „fejbeat” közben megállás nélkül előre-hátra dobálta a fejét. Következő nap fél oldalára megbénult, és alig tudott beszélni. Tíz nappal később meghalt. Az egészségügyi szakvélemény szerint hasonló esetek előfordulhatnak „fejbeat” közben. Az együttes tagjait mindenesetre megrázta a hír és közösen nyilvánították részvétüket rajongójuk szüleinek.

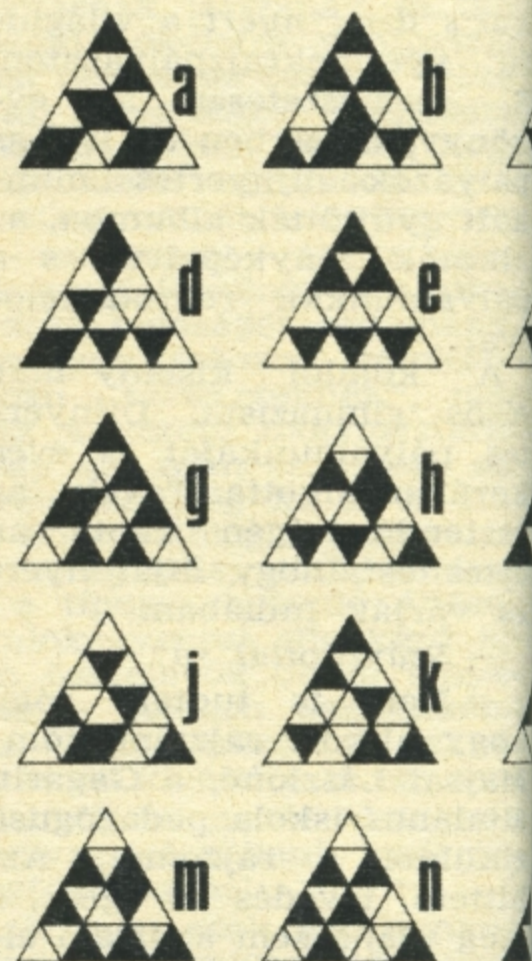
Beatles-múzeum

Rövidesen Beatles-múzeum nyílik Liverpoolban. Terry Smith, a helyi Radio City rádióállomás főnöke gyűjtötte össze a régi relikviákat, amelyeket nemrég a Sotheby-cég aukcióján vásárolt mintegy 155 000 márka értékben. Többek között tulajdonában van John Lennon zongorája, amelyen az Across The Universe című dalt komponálta, George 12 húros gitárja, valamint színpadi ruhák, John régi mopedje, hamburgi levelek, üdvözlő kártyák és fotók a hőskorból. Terry Smith elképzelése szerint múzeuma a Beatles-rajongók zarándokhelye lesz Liverpoolban.

Új K.O. Rockbrigád

Sikerrel mutatkozott be az új K. O. Rockbrigád. Az új jelző ez esetben kétszeresen indokolt, hiszen a megújított zene mellett két új tag igazolt a zenekarba. Énekesük így az igen tehetséges, fiatal Radics Szilvia lett. A korábbi felállású K. O. a keményebb hangvételű rockzenét játszott, a jelenlegi formáció újítása az igen egyéni „patetikus heavy”-sound. Az ötös fogat igen tehetséges szövegíró talált, az egyik legrégebbi hazai „daltulajdonos”, Dinnyés József személyében. Legsikeresebb koncertszámaik: Élek a mában, Szépitő szükség, Szexmasina.

Az együttes tagjai: Antal Béla (billentyűs hangszerek), Radics Szilvia (szólóének), Tomasovits István (szólógitár), Köles László (dobok), Molnár Ferenc (basszusgitár).

A 15 alakzathból 2-2 teljesen azonos található. Melyek ezek?

(C-D, G-M)

1976-ból a Volán Rt. Ebben a formációban már csak egy lány, Szánti Judit játszott az együttesben. Az alakuláskor, 1974-ben viszont még három lány és egy fiú szerepelt a csapatban. Szánti Judit volt a Volán Rt. egyik erőssége, hiszen a szólóéneklés mellett a szövegeket is ő írta.

Az együttes tagjai: Kainráth György (dob), Szánti Judit (szólóének), Sáfár József (basszusgitár), Lipényi Gábor (billentyűs hangszerek), Major János (szólógitár).

A skóciai japán gésa

A téli-tavaszi hónapok egyik legnagyobb, nálunk is kedvelt sikere Aneka: Japán fiú című dala volt, amelylyel az énekesnő az európai sikerlisták élére került. A gésának öltözött énekesnőt sokáig még a szakmabeliek sem ismerték, ami nem is csoda, mert korábban hazájában, Skóciában népdalokat, folksongokat énekelt. 1981-ben menedzsere tanácsára öltötte magára a japán viseletet és szokatlan hangvételű, különleges hangszerezésű dalával azonnal az élvonalba került. Első sikere után második kislemeze, Little Lady címmel máris az üzletkebe került, és a szakmai vélemények szerint ez is ötcsillagos siker lesz.

„CSŐDBE JUTOTTAM”

„Teljesen le vagyok égve, csődbe jutottam” — nyilatkozott John Lennon fia, Julian az újságíróknak. A zenészi ambíciókat tápláló 18 éves fiú Londonban szidja New Yorkban élő mostohaanyját, Yoko Onót. „100 milliós örökség áll a rendelkezésemre, de csak 100 dollárt kapok hetente” — így a fiú, aki meglehetősen rövid pórázon él. „Yoko fukar és ül a pénzemen. Csak akkor adja ide, ha betöltöm a 25. éveimet. De így nem csinálhatok karriert zenészként. Ezért ügyvédhez fordulok, hogy kényszerítsék a pénz átadására.” Yoko Ono ugyanezt a dolgot másképp látja, „Juliannak nagyon kényelmes élete van. Majdnem minden éjjel a haverjaival járja a londoni diszkókat, ahol egy ital legálább egy tízesbe kerül. Miért adjak többet neki, hogy elverje és elzúljön?”